

Učíme se prezentovat 1:

***Výukový program pro žáky 6. a 7. ročníků ZŠ
a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií***

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

Obsah.....	2
1 Vzdělávací program a jeho pojetí.....	3
1.1 Základní údaje	3
1.2 Anotace programu.....	4
1.3 Cíl programu	4
1.4 Klíčové kompetence a konkrétní způsob jejich rozvoje v programu.....	5
1.5 Forma	5
1.6 Hodinová dotace	6
1.7 Předpokládaný počet účastníků a upřesnění cílové skupiny.....	6
1.8 Metody a způsoby realizace	6
1.9 Obsah – přehled tematických bloků a podrobný přehled témat programu a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace	6
1.10 Materiální a technické zabezpečení.....	8
1.11 Plánované místo konání	9
1.12 Způsob vyhodnocení realizace programu v období po ukončení projektu.....	9
1.13 Kalkulace předpokládaných nákladů na realizaci programu po ukončení projektu	9
1.14 Odkazy, na kterých je program zveřejněn k volnému využití.....	10
2 Podrobně rozpracovaný obsah programu.....	11
2.1 Tematický blok č. 1 (Krátké prezentace) – 6 vyučovacích hodin.....	11
2.2 Tematický blok č. 2 (Skupinová prezentace) – 6 vyučovacích hodin.....	14
2.3 Tematický blok č. 3 (Prezentace v anglickém jazyce) – 4 vyučovací hodiny	17
3 Metodická část	21
3.1 Metodický blok č. 1 (Krátké prezentace) – 6 vyučovacích hodin	24
3.2 Metodický blok č. 2 (Skupinové prezentace)	32
3.3 Metodický blok č. 3 (Prezentace v anglickém jazyce)	38
4 Příloha č. 1 – Soubor materiálů pro realizaci programu.....	43
5 Příloha č. 2 – Soubor metodických materiálů	44
6 Příloha č. 3 – Závěrečná zpráva o ověření programu v praxi	45
7 Příloha č. 4 - Odborné a didaktické posudky programu	50
8 Příloha č. 5 - Doklad o provedení nabídky ke zveřejnění programu	50

1 Vzdělávací program a jeho pojetí

1.1 Základní údaje

Výzva	Budování kapacit pro rozvoj škol II
Název a reg. číslo projektu	Škola 4.0 CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008219 www.kreativniskola.cz
Název programu	Učíme se prezentovat 1: Výukový program pro žáky 6. a 7. ročníků ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií
Název vzdělávací instituce	Channel Crossings s.r.o.
Adresa vzdělávací instituce a webová stránka	Thámová 681/32, 186 00 Praha www.chc.cz
Kontaktní osoba	Mgr. Anna Simonová anna.simonova@chc.cz
Datum vzniku finální verze programu	5. 9. 2020
Číslo povinně volitelné aktivity výzvy	Aktivita č. 4: Propojování formálního a neformálního vzdělávání – rozvoj klíčových kompetencí
Forma programu	Prezenční
Cílová skupina	Žáci 6. a 7. tříd a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií
Délka programu	16 vyučovacích hodin
Zaměření programu (tematická oblast, obor apod.)	Tematická oblast: Využívání kreativního a inovativního potenciálu dětí a mládeže Klíčové kompetence: komunikace v cizích jazycích, schopnost práce s digitálními technologiemi
Tvůrci programu	Bc. Robert Chalupecký a kol.
Odborný garant programu	Mgr. Hana Erlebachová

Odborní posuzovatelé	Mgr. Hana Vondráková
Specifický program pro žáky se SVP (ano x ne)	ne

1.2 Anotace programu

Učíme se prezentovat 1 je vzdělávací program pro žáky 6. a 7. tříd ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií, jehož cílem je přiblížit žákům různé metody prezentování. Program se skládá ze tří fází: přípravy a realizace krátké individuální prezentace, přípravy a realizace delší skupinové prezentace a přípravy a realizace anglické verze prezentace. Oproti programu pro starší žáky se zde více pracuje ve dvojicích a klade se důraz na základní pilíře tvorby prezentací.

Klíčová slova: prezentace, model rukavice, práce s informacemi, týmová spolupráce

1.3 Cíl programu

Obecné cíle

Cílem vzdělávacího programu je naučit žáky připravit prezentaci tak, aby splnila svůj účel a měla praktický přínos pro dané publikum. Žáci si osvojí sérii na sebe navazujících kroků, které jim pomohou sestavit funkční a logicky smysluplnou prezentaci. Naučí se, jak postupovat při vlastní realizaci prezentace, na co si dát pozor, jak se vyvarovat zbytečných (nicméně velmi častých) chyb.

Program se zaměřuje na tři základní oblasti: krátkou prezentaci, skupinovou prezentaci a prezentování v angličtině. V rámci krátkých prezentací se žáci seznámí se základními pravidly přípravy a realizace funkční prezentace. Při práci na skupinové prezentaci dojde k rozvinutí osvojených postupů v oblasti přípravy prezentace, při které spolupracuje více žáků a používají se podpůrné nástroje (převážně audiovizuální technika a programy). Poslední oblastí budou postupy na vytvoření stručné anglické verze prezentace. Program pro starší žáky se od tohoto liší v konkrétních cílech.

Specifické cíle

Absolvent bude schopen zpracovat dané téma a vytvoří si osnovu své prezentace.

Absolvent bude schopen vytvořit prezentaci v PowerPointu a prezentovat své poznatky před publikem.

Absolvent bude schopen popsat svůj podíl na skupinové prezentaci.

Absolvent bude schopen popsat, čeho si všímá na prezentaci svých spolužáků a umí jim následně poskytnout zpětnou vazbu.

Absolvent bude schopen popsat svou prezentaci třemi větami v angličtině.

1.4 Klíčové kompetence a konkrétní způsob jejich rozvoje v programu

- sociální a občanské schopnosti

Žáci se naučí rozdělit téma na několik zásadních oblastí a ty rozpracovat s ohledem na účel prezentace a publikum, které bude prezentaci sledovat. Žáci si především procvičí práci ve skupině a postupně si v praxi ověří užitečnost rozdělení rolí při zpracovávání tématu. Naučí se rozeznat své silné a slabé stránky a na základě toho zhodnotí svůj přínos skupině. Zároveň s rozvojem techniky přípravy a provedení prezentace budou žáci pracovat na svých vyjadřovacích schopnostech – budou se učit rozlišovat, jaká slova a slovní obraty volit s ohledem na publikum, ke kterému hovoří.

- schopnost práce s digitálními technologiemi

I když hlavní důraz bude kladen na rozvoj myšlenkových postupů při přípravě prezentace a vyjadřovacích schopností při provádění prezentace, program se cíleně zaměří na práci s digitálními technologiemi, a to převážně pro fázi grafické přípravy prezentace (PowerPoint a podobné aplikace). Práce s digitálními technologiemi je zakomponována i do formy hodnocení průběžných skupinových prezentací, kdy žáci analyzují videa a případně využívají online formuláře pro (sebe)hodnocení.

- komunikace v cizích jazycích

V samotném závěru vzdělávacího programu se žáci naučí vybranou slovní zásobu a fráze potřebné pro realizaci stručné prezentace v anglickém jazyce. Budou schopni svou prezentaci převést do stručné anglické verze, která bude obsahovat všechny nezbytné součásti funkční prezentace.

Mezipředmětové vztahy

Prezentování bývá zanedbávanou součástí výuky na většině základních (a často i středních) škol. Prezentací dovednosti jsou nejen využitelné, ale dokonce naprosto nezbytné napříč de facto všemi předměty. Mylnou představou je, že „prezentace“ je něco výsostně obchodního nebo politického, co do běžného života nepatří. Opak je ovšem pravdou. Naučit se správně a snadno prezentovat usnadní život nejen žákům a jejich vyučujícím, ale pomůže jim v dalším vzdělávání a na profesní dráze.

Průřezová témata

- rozvoj spolupráce a komunikačních schopností
- práce s informačními technologiemi, elektronická prezentace
- mediální komunikace
- kooperace při řešení problémů
- rozhodovací dovednosti

1.5 Forma

Forma vzdělávacího programu je prezenční. Program se zaměřuje převážně na práci ve dvojicích a ve skupinách. Závěrečným výstupem každého ze tří tematických bloků bude prezentace před publikem (tvořeným ostatními žáky a vyučujícími), která bude zaznamenána na videokameru a následně společně vyhodnocena.

1.6 Hodinová dotace

Vzdělávací program je naplánován na 16 vyučovacích hodin rozdělených do 3 tematických bloků. Vyučovací hodina trvá 45 minut. Každý z prvních dvou bloků má 6 vyučovacích hodin a poslední má 4 hodiny.

1.7 Předpokládaný počet účastníků a upřesnění cílové skupiny

Vzdělávací program je vytvořen pro skupinu cca 25 (maximálně 30) žáků 6. a 7. ročníků ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Kompetenční úroveň jednotlivých aktivit odpovídá této cílové skupině. V průběhu programu budou většinu času rozděleni do dvojic nebo do skupin ideálně o 4–5 žácích.

Po jazykové stránce lze předpokládat úroveň A1/A2, což je pro tvorbu a realizaci prezentace v anglickém jazyce (náplň 3. tematického bloku) příliš nízká úroveň. Nicméně pro účely praktické realizace stručné prezentace se program omezí na osvojení a procvičení pouze vybraných užitečných slov a slovních obrátů. Žáci také obdrží užitečný slovník frází pracující se strategií *scaffolding*, který jim pomůže nejen s převedením prezentace do angličtiny, ale zároveň jim zůstane jako praktická pomůcka do dalšího života.

1.8 Metody a způsoby realizace

Vzdělávací program bude probíhat převážně formou práce ve dvojicích nebo ve skupinách. Snahou vyučujících bude, aby žáci našli vlastní odpověď nebo zkusili přijít s vlastním řešením dřív, než se dozví osvědčený postup. Program podporuje rozvoj myšlení, schopnost analyzovat úkol nebo téma a spolupracovat ve skupině na přípravě prezentace. Konkrétním výstupem každého ze tří tematických bloků jsou prezentace na dané téma, které budou zaznamenány na videokameru a společně vyhodnoceny.

Vzdělávací program vedou 2–3 vyučující, z nichž minimálně jeden by měl mít znalost anglického jazyka na úrovni B2 či vyšší a zbývající dva alespoň na úrovni B1. V průběhu programu se budou vyučující střídát ve vedení hlavních prezentací a v rámci jednotlivých aktivit a úkolů budou mezi žáky procházet, monitorovat jejich práci a aktivně jim pomáhat. Pro skupinovou práci budou žáci vždy rozděleni do 3 skupin, z nichž každá bude mít svého vyučujícího.

Po úvodním bloku zaměřeném na krátké individuální prezentace, které se obejdou bez speciálních pomůcek, budou navazující bloky spoléhat na využití elektronických nástrojů. Vedle videokamery pro záznam jednotlivých prezentací budou žáci využívat počítače a tablety pro vyhledávání důležitých informací. Příprava delších prezentací bude ve skupinách připravována s využitím PowerPointu anebo obdobných aplikací využitelných pro vytváření prezentací.

1.9 Obsah – přehled tematických bloků a podrobný přehled témat programu a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace

Tematický blok č. 1 (Krátké prezentace) – 6 vyučovacích hodin

V rámci prvního tematického bloku se budou žáci nejdříve zabývat krátkou prezentací (5–10 minut). Vyučující povedou žáky k tomu, aby se seznámili se základními pravidly vytvoření a provedení

prezentace. Na základě úvodních těžkostí s vlastním představením vyučující žákům představí tzv. model rukavice, kterým jim pomůže se prakticky vypořádat s přípravou jakékoli formy prezentace.

Téma 1 – Krátká individuální prezentace / úvod do prezentování (1 vyučovací hodina)

Žáci zahájí první tematický blok vstupním kompetenčním dotazníkem, v němž formou sebehodnocení zjistí, jak dokáží prezentovat a jaký je jejich názor na téma programu. Tento dotazník použijí znovu jako výstupní na konci celého kurzu. Po vyplnění vstupního dotazníku vyhodnotí nesprávně provedenou prezentaci, kterou předvede jeden z vyučujících. Ve dvojicích diskutují o tom, co se nepovedlo a proč. Po společné rekapitulaci proběhne správně odvedená prezentace, kterou přednese další z vyučujících. Následná diskuze přispěje ke společnému sestavení hlavních zásad, které je třeba dodržet při přípravě a následné realizace prezentace.

Téma 2 – Model rukavice / jak prezentovat lépe (2,5 vyučovací hodiny)

Vyučující seznámí žáky s modelem rukavice. Interaktivní prezentace vyučujících krok za krokem přiblíží pět hlavních otázek, na které si musí každý, kdo se hodlá pustit do přípravy prezentace, odpovědět. Během této společné práce budou žáci plnit několik úloh, které jim poskytnou praktický náhled. Tato část nakonec vyvrcholí krátkými prezentacemi všech žáků již podle modelu rukavice.

Téma 3 – Desetiminutová prezentace bez elektronických nástrojů (2,5 vyučovací hodiny)

Tato závěrečná část prvního tematického bloku již bude vyžadovat týmovou spolupráci žáků. Každá skupina si vybere téma, za pomoci vyučujících si rozdělí role na přípravě prezentace a při dodržení naučených zásad bude pracovat na desetiminutové prezentaci bez použití elektronických podpůrných nástrojů.

Závěrečná provedení jednotlivých prezentací budou zaznamenána na videokameru. Nahrávky se následně použijí pro další studium a rozbor za domácí úkol, což poslouží jako úvod v dalším tematickém bloku.

Tematický blok č. 2 (Skupinová prezentace) – 6 vyučovacích hodin

V rámci předchozího tematického bloku se žáci seznámili s konceptem krátké prezentace. V novém bloku se seznámí s přípravou delší skupinové prezentace. Zásadní zde bude práce s nástrojem PowerPoint (nebo obdobně využitelnou aplikací). Na základě nejčastějších chyb při vytváření prezentací v PowerPointu se žáci naučí, na co si dát pozor a jak postupovat. Výsledkem pak bude skupinová dvacetiminutová prezentace na konkrétní téma.

Téma 1 – Opakování (1 vyučovací hodina)

Za domácí úkol měli žáci ve svých skupinách sledovat a analyzovat své prezentace a pokusit se je vylepšit. Na úvod nového tematického bloku vyučující s žáky probere jejich sebehodnocení a reflexi toho, co by se dalo na prezentaci vylepšit, případně nechá žáky vylepšení prezentace předvést. Součástí rozboru a zpětné vazby je zaměření se na kritéria obsažená v modelu rukavice, který si žáci tímto způsobem zopakují.

Téma 2 – Práce s PowerPointem (2 vyučovací hodiny)

Po úvodním brainstormingu rozdílů mezi individuální a skupinovou prezentací budou žáci ve dvojicích opravovat chybné rady k vytváření prezentací. V návaznosti na tyto úvodní první představy a doporučení, jak by prezentace měla vypadat, jeden z vyučujících předvede chybně připravenou prezentaci v PowerPointu. Po společné diskuzi o tom, co je na jednotlivých slidech špatně, vyučující zrekapitulují, na co je třeba si dát pozor. Následně se žáci rozdělí do skupin a budou pracovat na

chybné prezentaci. Jejich úkolem bude během dvaceti minut vylepšit prezentaci tak, aby ji bylo možné přednést na veřejnosti.

Téma 3 - Skupinová prezentace: příprava a realizace (3 vyučovací hodiny)

Každá skupina si vybere jedno téma pro svou prezentaci. Pod vedením vyučujícího žáci opět dle modelu rukavice rozeberou dané téma a v rámci svého týmu si rozdělí role (kdo připraví co). Mezi tyto role bude patřit vyhledání potřebných informací, vyhledání obrázků a videí, grafická úprava, textové zpracování jednotlivých slidů apod. Na závěr tohoto bloku každá skupina svou prezentaci předvede a získá zpětnou vazbu od ostatních žáků a vyučujícího.

Tematický blok č. 3 (Prezentace v anglickém jazyce) – 4 vyučovací hodiny

V tomto posledním tematickém bloku se žáci naučí, jak snadno a rychle vytvořit krátkou anglickou verzi své prezentace. Naučí se nejčastější fráze používané v jednotlivých fázích prezentace: úvod, představení, posun od bodu k bodu, závěr, otázky a odpovědi. Na závěr předvedou anglickou podobu svých prezentací a tyto prezentace se zaznamenají na videokameru pro další využití v budoucnosti jako užitečný vzor. Na samotném konci bloku žáci opět vyplní kompetenční dotazník.

Téma 1 - Umím prezentovat, ale jak na to v angličtině? (1 vyučovací hodina)

Na úvod žáci zhlédnou video s chybně připravenou prezentací v angličtině. Zopakují si tím, co se již naučili po stránce obsahové, a zároveň se tak posunou k anglické části programu. V rámci interaktivní prezentace *English Lab* budou následně pracovat na rozvoji svých anglických jazykových dovedností nezbytných pro prezentace.

Téma 2 - Presenting in English (1 vyučovací hodina)

V předposlední části programu budou žáci opět pracovat v několika menších skupinách (pod aktivním dohledem vyučujících) a společně připraví stručnější anglickou verzi své předchozí skupinové prezentace.

Téma 3 – My presentation in English (2 vyučovací hodina)

V poslední části vzdělávacího programu žáci své anglické prezentace předvedou. Prezentace budou zaznamenány na videokameru pro další budoucí využití. Závěr vzdělávacího programu je věnován hodnocení a zpětné vazbě. Žáci mají příležitost reflektovat svoje pocity, přínosnost vzdělávacího programu, spolupráci ve skupinách, svoje zlepšení apod.

1.10 Materiální a technické zabezpečení

Vzdělávací program proběhne v jedné dostatečně velké místnosti rámcově pro 30 žáků. Tato místnost by měla být technologicky vybavena tak, aby se dalo pracovat s internetem a bylo možné realizovat prezentaci (dataprojektor anebo interaktivní tabule). Ideální by bylo, pokud by bylo možné zajistit další dvě menší místnosti, které by se daly využít ve chvílích práce ve třech oddělených skupinách (cca 50 % programu). Nicméně program může proběhnout i v jedné místnosti.

Žáci by měli mít k dispozici počítače nebo tablety s připojením na internet (optimálně jedno zařízení do dvojice), aby mohli v rámci svých úkolů rychle vyhledávat důležité informace a připravovat přidělené části prezentace. Pro bezproblémovou spolupráci v rámci týmu by bylo dobré využívat USB flash disky. Kromě tohoto elektronického zázemí budou zapotřebí dále jen běžné školní pomůcky (psací potřeby, pastelky nebo fixy atd.)

Vyučující budou mít navíc videokameru k zaznamenání závěrečných prezentací na konci každého bloku.

1.11 Plánované místo konání

Vzdělávací program může probíhat ve škole či v organizaci neformálního vzdělávání. V obou případech je potřeba zajistit dostatečné materiální a technické zabezpečení (viz 1.10).

1.12 Způsob vyhodnocení realizace programu v období po ukončení projektu

Doporučená forma realizace programu je v rámci formálního vzdělávání jako projektová výuka. Program má formu tří tematických bloků neboli tří projektových dnů.

Hodnocení vzdělávacího programu žáky je založeno na kombinaci aktivit a metod. Z pohledu rozvoje klíčových kompetencí jsou základním nástrojem vyhodnocení úspěšnosti vzdělávacího programu dva formuláře – vstupní a výstupní kompetenční dotazník. Oba dotazníky obsahují sadu otázek, které zjišťují stav klíčových kompetencí procvičovaných v tomto programu před jeho absolvováním a po něm. Vyhodnocení proběhne porovnáním odpovědí v obou dotaznících.

Kvalitativní hodnocení programu je založeno na diskuzi podpořené aktivitou létajícího draka. Vyučující namaluje na tabuli schéma létajícího draka a do čtyř políček nalepí název oblasti hodnocení nadefinované otázkami v Příloze 5.11. Žáci píšou své odpovědi na barevné post-it papírky a lepí je na příslušné místo. Na ocas draka mohou přilepit jakékoliv další komentáře, připomínky a nápady. Otázky jsou zaměřené zejména na přínosnost programu pro jeho účastníky, na práci ve skupině a na sebehodnocení v oblasti prezentování. Tyto otázky částečně kopírují dotazník hodnocení programu, který žáci vyplňovali po pilotním ověření programu. Hodnocení žáků z pilotního ověření je zpracováno v Závěrečné zprávě o ověření programu v praxi.

1.13 Kalkulace předpokládaných nákladů na realizaci programu po ukončení projektu

Počet realizátorů/lektorů:

Položka		Předpokládané náklady
Celkové náklady na realizátory/lektory		37 200 Kč
z toho	<i>Hodinová odměna pro 1 realizátora/lektora včetně odvodů</i>	300 Kč (příprava a výuka 40 h, 3 lektori)
	<i>Ubytování realizátorů/lektorů</i>	
	<i>Stravování a doprava realizátorů/lektorů</i>	1200 Kč
Náklady na zajištění prostor		4000 Kč
Ubytování, stravování a doprava účastníků		0 Kč

z toho	Doprava účastníků	
	Stravování a ubytování účastníků	
Náklady na učební texty		1200 Kč
z toho	Příprava, překlad, autorská práva apod.	
	Rozmnožení textů – počet stran:	1200 Kč
Režijní náklady		7400 Kč
z toho	Stravné a doprava organizátorů	1200 Kč
	Ubytování organizátorů	
	Poštovné, telefony	200 Kč
	Doprava a pronájem techniky	3000 Kč
	Propagace	1000 Kč
	Ostatní náklady: pomůcky pro účastníky	2000 Kč
	Odměna organizátorům	
Náklady celkem		49 800 Kč
Poplatek za 1 účastníka	Při min. počtu 20 účastníků	2490 Kč

1.14 Odkazy, na kterých je program zveřejněn k volnému využití

Program *Učíme se prezentovat 1: Varianta pro žáky 6. a 7. ročníků ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií* s doprovodnými materiály, jehož autorem je Channel Crossings, s. r. o., podléhá licenci **Creative Commons Uvedte původ-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní**. Pro zobrazení licenčních podmínek navštivte <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Vizuální prvky (obrázky, fotografie a náčrty) použité ve všech částech vzdělávacího programu podléhají volné licenci a může s nimi být nakládáno v souladu s veřejnou licencí Creative Commons (výše). Prvky pochází buď z online databází Pixabay (<https://pixabay.com/cs/>) a Pexels (<https://www.pexels.com/>) nebo jsou autorské a byly vytvořeny pro daný vzdělávací program.

Veškeré materiály k vzdělávacímu programu *Učíme se prezentovat 1* naleznete na internetové stránce <http://www.kreativniskola.cz/vzdelavaci-programy/ucime-se-prezentovat/>. Zde jsou ke stažení i kapitoly 4 Příloha č. 1 a 5 Příloha č. 2 tohoto dokumentu a pracovní sešit pro žáky. Program je dostupný také na metodickém portále <https://rvp.cz/>.

2 Podrobně rozpracovaný obsah programu

Podrobně rozpracovaný obsah programu je dostupný také ve formě žákovského sešitu na následujících odkazech:

DOCX:

https://filedn.com/lsBVgSr0PfSJHl2KR8cju/Skola40/Ucime_se_prezentovat_1/Zakovsky_sesit_Ucim_e_se_prezentovat_1.docx

PDF:

https://filedn.com/lsBVgSr0PfSJHl2KR8cju/Skola40/Ucime_se_prezentovat_1/Zakovsky_sesit_Ucim_e_se_prezentovat_1.pdf

2.1 Tematický blok č. 1 (Krátké prezentace) – 6 vyučovacích hodin

2.1.1 Téma 1 – Krátká individuální prezentace / úvod do prezentování – 1 vyučovací hodina

Forma a bližší popis realizace

Cílem prvního tématu je představit žákům téma programu, motivovat je tím, že s prezentacemi se setkávají ve škole i mimo ni a že schopnost efektivně připravit a zrealizovat prezentaci využijí i v budoucnu. V úvodní části je zařazen dotazník, který mapuje úroveň kompetencí žáků vzhledem k cílům vzdělávacího programu a zároveň jim dává prostor vyjádřit své názory a postoje. V průběhu prvního tématu se střídá práce individuální, ve dvojicích a hromadná.

Metody

V úvodním dotazníku se žáci hodnotí sami. Toto sebehodnocení je základem pro to, aby žáci zjistili, co a proč se mají naučit. Porovnání dvou rozdílných prezentací vede žáky k tomu, aby většinu principů správné prezentace odhalili sami, což podporuje jejich schopnost učit se.

Pomůcky

- Papíry, psací potřeby
- Příloha 4.1 – Vstupní kompetenční dotazník (pro každého žáka 1 výtisk)
- Příloha 5.12 – Kompetenční dotazníky – metodický komentář (dle potřeby pro vyučujícího)
- Příloha 5.1 – Chybná prezentace – skript (1 výtisk pro každého vyučujícího)
- Příloha 4.2 – Handout pro hodnocení chybné prezentace (1 výtisk do dvojice)
- Příloha 5.2 – Správná prezentace – skript (1 výtisk pro každého vyučujícího)

Podrobně rozpracovaný obsah

1. Vstupní kompetenční test (10 minut)

Každý žák dostane vstupní dotazník (Příloha 4.1). Vyučující budou procházet mezi žáky a budou jim pomáhat se správným vyplněním. Nejde o standardní test, nýbrž sebehodnotící dotazník, který má žákům pomoci si uvědomit, čemu již v oblasti prezentování rozumí a čemu ještě ne. Vyučující shrnou, co bylo záměrem testu, a na základě svých pozorování zdůrazní nejdůležitější otázky nebo odpovědi.

2. Chybná prezentace (15 minut)

Jeden z vyučujících představí sám sebe: chybně, bez uvítání, zmateně, s využitím špatně volených slov apod. (Příloha 5.1).

Po této prezentaci žáci pracují ve dvojicích a za pomoci dotazníku (Příloha 4.2) rozebírají, co v prezentaci nefungovalo. Vyučující aktivitu monitorují a pomáhají těm, kteří nevědí rady. Na závěr aktivity společně projdou jednotlivé oblasti dotazníku a vyučující budou střídavě přidělovat slovo jednotlivým žákům s jejich postřehy.

3. Správně provedená prezentace (20 minut)

Další z vyučujících se také představí – tentokrát bude prezentace provedena správně (Příloha 5.2). Žáci budou tentokrát pracovat ve třech skupinách. Jejich úkolem bude porovnat správně provedenou prezentaci s chybnou a nejdůležitější body shrnout jako doporučení. Každé skupině bude pomáhat jeden vyučující. Společně pak skupiny dají dohromady doporučení na tabuli, aby je všichni viděli před sebou.

2.1.2 Téma 2 - Model rukavice / jak prezentovat lépe – 2,5 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Cílem této části je představit žákům přehledný model, který jim srozumitelně přiblíží pravidla efektivní prezentace. Žáci se tak seznámí s modelem rukavice a jednotlivé aspekty správné prezentace (prsty rukavice) si vyzkouší aplikovat pomocí různých úkolů a cvičení během interaktivní prezentace. Na závěr tématu si žáci poprvé vyzkouší přípravu prezentace podle modelu rukavice a dobrovolníci poté prezentují před publikem.

Metody

Při seznámení se s modelem rukavice žáci využívají diskuzi, během interaktivní prezentace je realizována především práce ve dvojicích a skupinách, během které žáci plní zadané úkoly, čímž je podporována kooperativní výuka a sociální schopnosti. Při přípravě vlastní prezentace, prezentování před skupinou a práci se zpětnou vazbou se využívá dovednostně-praktický přístup, v jehož rámci mají žáci příležitost prakticky si vyzkoušet prezentování v praxi.

Pomůcky

- Psací potřeby
- Příloha 4.3 – Model rukavice (1 výtisk pro každého žáka, případně do dvojice)
- Příloha 4.4 – Prezentace modelu rukavice (PowerPointová prezentace vedená vyučujícími) - dostupná na <http://www.kreativniskola.cz/vzdelavaci-programy/ucime-se-prezentovat/>
- Příloha 5.3 – Metodický komentář k prezentaci modelu rukavice (1 výtisk pro vyučujícího dle potřeby)
- Příloha 4.5 – Úvod k prezentaci (1 výtisk do dvojice)
- Příloha 5.4 – Návod na vytvoření online hodnocení v nástroji Quizziz pro vyučujícího (je možné využít jakýkoliv obdobný nástroj)

Podrobně rozpracovaný obsah

1. Co je to „model rukavice“? (7–10 minut)

Žáci pracují ve dvojicích. Od vyučujících dostanou handout s modelem rukavice (Příloha 4.3) a diskutují nad jednotlivými otázkami znázorněnými na prstech rukavice. Během diskuze mohou využívat vyplněný handout pro chybnou prezentaci (Příloha 4.2) a zkusit propojit své postřehy z předchozích aktivit s jednotlivými prsty rukavice. Vyučující budou mezi žáky procházet a monitorovat jejich práci.

2. Interaktivní prezentace (35–40 minut)

Po „rozehrání“ budou žáci dobře připraveni k účasti na interaktivní prezentaci vyučujících. Vyučující se budou ve vedení prezentace střídat. U každého slidu nejdříve žáky vybědnou ke shrnutí jejich předchozí diskuze a následně odkryjí doporučení. Po něm bude následovat úkol pro žáky, jehož prostřednictvím si doporučení vyzkoušejí v praxi.

3. Produkce (70–75 minut)

Na základě modelu rukavice si každý žák během 10 minut připraví představení sebe sama. Žáci už viděli nepodařené i dobré provedení a po osvojení si modelu rukavice by měli být schopni připravit krátkou prezentaci před svými spolužáky. I když cílem programu je, aby se do prezentování nakonec zapojili všichni žáci, v tuto chvíli je prostor ponechán dobrovolníkům. Délka prezentace by se měla pohybovat v rozmezí od jedné do dvou minut. Ostatní žáci budou jednotlivé prezentace hodnotit pomocí online nástroje na počítačích, tabletech nebo mobilních telefonech. Vyhodnocení se bude průběžně zobrazovat na interaktivní tabuli.

2.1.3 Téma 3 - Desetiminutová prezentace bez elektronických nástrojů – 2,5 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Žáci se rozdělí do skupin a připraví desetiminutovou prezentaci na vybrané téma. Tato část vzdělávacího programu směřuje k závěrečné produkci. Cílem tématu je, aby si žáci s podporou vyučujících připravili a zrealizovali skupinovou prezentaci. Kromě aplikace modelu rukavice je důraz kladen i na komunikaci respektující všechny členy skupiny, nastavení spolupráce, rozdělení práce a zapojení každého žáka.

Metody

Tato část vzdělávacího programu směřuje k závěrečné produkci. Vyučující by měli dbát na to, aby si žáci odnesli co nejvíce praktických zkušeností. Klíčové je rozdělení rolí v rámci přípravy tématu a celkové nastavení spolupráce v rámci skupiny.

Pomůcky

- Flipchartové papíry, fixy, psací potřeby
- Příloha 4.6 – obrázky na daná témata, které žáci mohou využít ve svých prezentacích (pro každou skupinu dle zvoleného tématu)
- Videokamera
- Příloha 4.7 – Hodnocení prezentací (nakopírovat v dostatečném počtu, záleží na uvážení vyučujícího – žáci mohou vyplňovat sami za sebe, ve dvojicích či v rámci skupiny)

Podrobně rozpracovaný obsah

1. Je skupinová prezentace jiná? (5 minut)

Na úvod tématu proběhne krátký brainstorming o tom, čím by se mohla skupinová prezentace lišit od individuální. Jde pouze o brainstorming, neexistují žádné správné ani špatné odpovědi. Vyučující zapisuje návrhy žáků na tabuli, aby se k nim mohli žáci při přípravě skupinové prezentace vracet.

2. Příprava prezentace (50 minut)

Žáci budou rozděleni do několika skupin (ideální počet ve skupině je 4–5 žáků). Bylo by užitečné, aby ti, kteří v průběhu programu prokázali největší osvojení prezentačních dovedností, byli rozděleni spravedlivě mezi všechny skupiny, a proto vyučující nenechají rozdělení na žácích. Základem každé skupiny by měl alespoň jeden žák, který je zjevně pokročilejší, a k němu se přidají ostatní podle toho, jak do dané chvíle pracovali a projevovali se. Skupiny by měly být co nejvyváženější. Každá skupina si vybere jedno ze šesti témat. Každou skupinu povede jeden vyučující, nicméně jeho role by měla být čistě podpůrná.

Témata:

- a) Povolání, která v budoucnu zmizí
- b) Cestování: pro a proti
- c) UFO: sci-fi, nebo skutečnost?
- d) Proč dělat domácí úkoly?
- e) Jak trávit volný čas a přitom nemrhat časem?
- f) Mohla by se čeština stát globální jazykem, jakým je dnes angličtina?

3. Provedení prezentace a vzájemné hodnocení (50 minut)

Skupiny prezentují svoje výstupy. Do prezentování by se měli zapojit všichni členové tak, aby každý dostal prostor alespoň krátce prezentovat před publikem a připravit se tak na prezentování hlavního výstupu celého vzdělávacího programu. Žáci se zároveň učí pracovat se zpětnou vazbou. Hodnotí ostatní skupiny pomocí formulářů s jasně nadefinovanými kritérii (Příloha 4.7) a zároveň se učí svůj vyjadřovat svůj názor a dávat konstruktivní zpětnou vazbu.

4. Závěrečné vyhodnocení a domácí úkol (8 minut)

Na závěr prvního projektového dne vyučující shrnou skupinovou práci a výsledné prezentace, vyzdvihnou to, co se podařilo, a upozorní na části, na kterých by se ještě mělo zapracovat. Žáci dostanou krátký domácí úkol – podívat se na videozáznam své prezentace a krátce ji zanalyzovat dle nadefinovaných otázek.

2.2 Tematický blok č. 2 (Skupinová prezentace) – 6 vyučovacích hodin

2.2.1 Téma 1 – Opakování – 1 vyučovací hodina

Forma a bližší popis realizace

V rámci předchozího tematického bloku se žáci seznámili s konceptem krátké prezentace. V novém bloku se seznámí s přípravou delší skupinové prezentace. Zásadní zde bude práce s nástrojem PowerPoint. Na základě nejčastějších chyb při vytváření prezentací v PowerPointu se žáci naučí, na co si dát pozor a jak postupovat. Výsledkem pak bude přibližně 10minutové skupinová prezentace. Během první hodiny tohoto bloku v rámci skupin prodiskutují, co by se dalo ještě vylepšit, čímž si

zrekapitulují základní pravidla pro vytvoření a provedení prezentace. Na závěr proběhne krátký brainstorming o tom, v čem by se mohla lišit skupinová prezentace od individuální. Cílem je motivovat žáky k tvorbě hlavního výstupu, připomenout jim zásady efektivní prezentace a zdůraznit důležitost práce se zpětnou vazbou.

Metody

Za pomoci domácí úkolu si žáci zopakují osvojené prezentační dovednosti. Jednotlivé prezentace poslouží k demonstraci pravidel a doporučení probíraných v předchozím tematickém bloku.

Pomůcky

- Vyplněné hodnocení domácího úkolu – Příloha 4.7 vyplněná každým žákem, případně výsledky online hodnocení
- Příloha 4.4 – PowerPointová prezentace k zopakování základních pravidel – dostupná na <http://www.kreativniskola.cz/vzdelavaci-programy/ucime-se-prezentovat/>

Podrobně rozpracovaný obsah

1. Opakování – krátké prezentace (35 minut)

Po přivítání vyučující pracují žáci ve skupinách, ve kterých pracovali předchozí projektový den, se zpětnou vazbou, kterou vyplnili za domácí úkol. Vyučující žáky vede k tomu, aby konstruktivně hodnotili výkon vlastní skupiny, aby dokázali formulovat jak kladné stránky, tak nápady na zlepšení. Zároveň každý vyučující své skupině/skupinám poskytne zpětnou vazbu ze svého pohledu. Bude-li dostatek času a zájem ze strany žáků, mohou skupiny na základě vyhodnocení domácího úkolu zkusit svou prezentaci předvést vyučujícímu znovu.

2. Rekapitulace modelu rukavice (10 minut)

Vyučující shrne hodnocení domácího úkolu a odkáže na pravidla a doporučení probíraná v předchozím tematickém bloku (zejména model rukavice). Jednotlivé aspekty propojí s hodnocením skupiny a vypíchne, v jakém bodě (prstu rukavice) byli žáci úspěšní a proč. K připomenutí může využít prezentaci z předchozího dne (Příloha 4.4) a případně žákům znovu rozdat handouty proto, aby je měli při další práci při ruce (Příloha 4.3).

2.2.2 Téma 2 – Práce s PowerPointem – 2 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Cílem této části vzdělávacího programu je naučit žáky pracovat s PowerPointem, který je nezbytný pro rozsáhlejší skupinovou prezentaci. Žáci ve dvojicích a následně ve skupinách spolupracují na zadaném úkolu. Vyučující žákům pomáhá z role facilitátora, který místo prezentování správného řešení podporuje žáky při samostatném hledání řešení.

Metody

Většina práce probíhá ve dvojicích a ve skupinách s podporou vyučujícího. Žáci diskutují nad nepovedenou prezentací v PowerPointu a svá doporučení pak zkoušejí převést do praktické úpravy dané prezentace. Je podporována zejména práce s digitálními technologiemi, komunikace a kooperace ve skupině.

Pomůcky

- Počítače a tablety s přístupem na internet
- PowerPoint (příp. obdobná aplikace pro tvorbu prezentací: Prezi, Impress LibreOffice nebo Powtoon, Keynote, pro sdílení s kýmkoliv se může hodit Google Slides)
- USB flash disky
- Příloha 4.9 – handout Jak na prezentace? (1 výtisk do dvojice)
- Příloha 5.5 – Jak na prezentace (1 výtisk pro každého vyučujícího)
- Příloha 4.10 – chybná prezentace v PowerPointu (připravit předem do počítačů) – dostupná na <http://www.kreativniskola.cz/vzdelavaci-programy/ucime-se-prezentovat/>
- Příloha 5.6 – metodický komentář k chybné prezentaci v PowerPointu (1 výtisk pro každého vyučujícího)

Podrobně rozpracovaný obsah

1. Jak na PowerPoint? (15 minut)

Na úvod žáci dostanou kartičky s chybnými a správnými doporučeními, jak zpracovat prezentaci v PowerPointu (Příloha 4.9). Žáci pracují ve dvojicích a kartičky k sobě přiřazují. Po společném vyhodnocení si každý žák vybere jednu kartičku s doporučením, na kterém chce během programu zapracovat (na co se chce soustředit).

2. Chybná prezentace (15 minut)

Jeden z vyučujících předvede velmi nepovedenou prezentaci za pomoci PowerPointu (Příloha 4.10, metodický komentář Příloha 5.6). Žáci následně diskutují o tom, co se nepovedlo a co by se dalo udělat jinak (lépe). Na závěr této aktivity by měli ideálně projít prezentaci slide po slidu a na každém z nich si přesně ukázat, co nefunguje.

3. Oprava chybné prezentace (60 minut)

V nejdůležitější části tohoto tématu budou žáci opět pracovat v několika skupinách pod vedením vyučujících. Jejich úkolem bude co nejrychleji udělat z této vadné prezentace něco, s čím je možné na veřejnosti vystoupit.

2.2.3 Téma 3 – Skupinová prezentace: příprava a realizace – 3 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Cílem tohoto tématu a zároveň vrcholem druhého bloku programu je příprava celé prezentace. Žáci pracují ve skupinách za dohledu vyučujících, po domluvě si rozdělí role a vzájemně spolupracují. Skupiny by měly zůstat stejné jako při předchozí aktivitě. Žáci budou opět pracovat s poskytováním a přijímáním zpětné vazby. Tato část programu rozvíjí schopnost práce s digitálními technologiemi a sociální schopnosti.

Metody

Žáci budou využívat práci v týmu. Zásadní je příprava struktury a rozdělení rolí. Vyučující monitoruje práci jednotlivých žáků ve skupině, poskytuje podporu při přípravě prezentace a podněcuje vzájemnou kooperaci. Realizace prezentace umožní žákům předvést svůj posun v prezentačních dovednostech.

Pomůcky

- Počítače/tablety s připojením na internet
- PowerPoint
- Příloha 4.11 – přehled témat na výběr (1 výtisk do skupiny)
- Příloha 4.3 – Model rukavice (žáci by měli mít k dispozici z předchozího dne, případně rozdat min. 1 výtisk do skupiny)

Podrobně rozpracovaný obsah

1. Výběr tématu, příprava struktury, rozdělení rolí (25 minut)

Žáci zůstanou ve stejných skupinách jako při předchozí aktivitě. Nejprve si vyberou téma prezentace ze seznamu možných témat (Příloha 4.11). V dalším kroku se domluví na struktuře prezentace (hlavní body a postup). Už v tuto chvíli (a možná již i z předchozí aktivity) bude jasné, jak budou rozdělené role. Vyučující by zde měl v pravou chvíli vhodně zasahovat a diskusi usměrňovat. Na závěr by mělo být jasné, kdo bude mít ve skupině jakou roli.

2. Příprava prezentace v rámci skupiny (50 minut)

V rámci skupiny se bude každý věnovat své roli, případně by měla mít jedna dvojice konkrétní roli. Pokud se vyučující rozhodne, že je to možné a užitečné, nechá některé z žáků i celou přípravu prezentace řídit a omezí své působení čistě na podporu. Pokud uvidí, že je lepší, aby sám skupinu řídil, nebude mít tuto nadřazenou řídicí roli žádný z žáků. V průběhu přípravy by se měli mezi sebou žáci radit, sdělovat si, co mají k dispozici, jak by to bylo možné přidat do prezentace apod. Účelem je vytvořit funkční prezentaci na cca 10 minut.

3. Provedení prezentace (60 minut)

Každá skupina předvede svou prezentaci. Na jejím provedení by se měli podílet všichni žáci. Žáci z ostatních skupin hodnotí danou prezentaci pomocí online nástroje a zároveň přidávají i ústní hodnocení 2 + 1 (2 věci, co se povedly + 1 doporučení/návrh na zlepšení). Vyučující každou prezentaci natočí na videokameru.

2.3 Tematický blok č. 3 (Prezentace v anglickém jazyce) – 4 vyučovací hodiny

2.3.1 Téma 1 – Umím prezentovat, ale jak na to v angličtině? – 1 vyučovací hodina

Forma a bližší popis realizace

Cílem této části je ukázat žákům, že pokud už mají připravenou českou verzi prezentace dle doporučené struktury, není velký problém udělat její stručnější anglickou verzi i při relativně nízké znalosti anglického jazyka. Tato část programu se zaměří na jazykovou výuku. Žáci se naučí, jak snadno a rychle vytvořit krátkou anglickou verzi své prezentace. Naučí se nejčastější fráze používané v jednotlivých fázích prezentace: úvod, představení, posun od bodu k bodu, závěr, otázky a odpovědi. Většina práce probíhá individuálně či ve dvojicích. Téma rozvíjí primárně komunikaci v cizích jazycích.

Metody

V této části je realizována především samostatná práce, případně práce ve dvojicích. Tento způsob výuky zintenzivňuje míru zapojení všech žáků. Úvodní aktivita umožňuje žákům přijít s vlastními možnostmi řešení a zároveň podněcuje aktivní účast a přemýšlení o tématu v kontextu použití cizího

jazyka. Cvičení a vlastní kontrola správnosti odpovědí pak podporuje nehodnotící přístup a převzetí zodpovědnosti za proces učení.

Pomůcky

- Post-it papírky, psací potřeby
- Příloha 5.7 – Video – chybná prezentace v anglickém jazyce (skript vytisknout dle potřeby pro vyučujícího)
- Příloha 5.8 – Video a Powerpointová prezentace *English Lab* – dostupné na <http://www.kreativniskola.cz/vzdelavaci-programy/ucime-se-prezentovat/>
- Příloha 4.13 – *English Lab* slovníček (1 výtisk pro každého žáka)

Podrobně rozpracovaný obsah

1. Opakování nejdůležitějších pravidel (15 minut)

Žáci shlédnou pětiminutové video s chybně připravenou prezentací v angličtině (skript Příloha 5.6), na jejímž základě si zopakují vše, co se dosud naučili. Video zároveň poslouží jako přechod k anglické části programu.

2. English Lab (30 minut)

Vyučující nadepíše na tabuli / papíry rozvěšené po třídě oblasti prezentace (*greetings and introductions, beginnings, giving the plan and moving on, conclusions, questions*). Žáci obdrží několik barevných post-it papírků, na které napíšou fráze v anglickém jazyce, které by v jednotlivých oblastech použili.

Žáci následně shlédnou video, ve které rodilý mluvčí používá různé fráze z jednotlivých oblastí v kontextu. Žáci na post-it papírky dopisují fráze z videa, které v předchozím vymýšlení neměli a dolepí je na určené místo.

Vyučující následně začne jednotlivé oblasti prezentace přibližovat jednak s využitím znalostí žáků, jednak pomocí PowerPointové prezentace (Příloha 5.8). Jednotlivé snímky prezentace postupně odkrývá a zároveň pracuje s nalepenými lístečky. Žáci mají možnost prezentaci doplňovat a diskutovat nad použitými výrazy, zároveň si s pomocí vyučujícího trénují jejich výslovnost.

Po této prezentaci dostanou žáci cvičení s větami z anglických prezentací (Příloha 4.12), ve kterém budou některá slovíčka chybět. Jejich úkolem bude je pro procvičení nové slovní zásoby doplnit.

Žáci si vyplněné cvičení kontrolují sami, a to pomocí slovníčku frází, který obdrží od vyučujícího (Příloha 4.13). Tento slovníček si ponechají a slouží jim zároveň jako pomůcka při tvorbě anglické prezentace v následující části programu.

2.3.2 Téma 2 – Presenting in English – 1 vyučovací hodina

Forma a bližší popis realizace

Cílem této části je ve skupinách vytvořit stručnější anglickou verzi své předchozí skupinové prezentace. Téma rozvíjí komunikaci v cizím jazyce, schopnost práce s digitálními technologiemi a sociální schopnosti.

Metody

Žáci si opět za pomoci vyučujícího rozdělí jednotlivé role. Je podporována vzájemná spolupráce. Slovníček frází využívá podpůrnou strategii *scaffolding* a napomáhá strukturovat celou prezentaci.

Pomůcky

- Počítače, tablety, mobilní telefony – s přístupem k internetu
- PowerPoint
- Příloha 4.13 – *English Lab* slovníček (žáci mají k dispozici z předchozí aktivity)

Podrobně rozpracovaný obsah

1. Příprava na převod české verze na anglickou – rozdělení rolí (5 minut)

V rámci tří skupin (identických s těmi, v nichž žáci připravovali skupinové prezentace v PowerPointu během druhého dne programu) si žáci pod vedením vyučujícího rozdělí jednotlivé role: příprava anglické kostry, obsahová úprava jednotlivých částí prezentace do stručnější anglické verze, finální zpracování v PowerPointu.

2. Úprava a zestručnění obsahu (30 minut)

Žáci pracují na přidělených rolích s podporou vyučujícího. Větší podporu budou potřebovat podskupiny, které budou upravovat a překládat obsah prezentace. Klíčem k úspěšnému převedení je zásadní zestručnění, aby se z překladu nestal neřešitelný problém. Pomůckou může být opět model rukavice, v jehož něž se žáci v předchozích tematických blocích učili zpracovávat témata do tří hlavních bodů.

3. Návčik (10 minut)

Při návčiku výsledné anglické prezentace je nezbytné, aby se vystřídali všichni žáci. Vyučující bude návčik monitorovat a vyhodnotí, jaké složení a pořadí žáků by bylo nejlepší pro finální provedení prezentace.

2.3.3 Téma 3 – My presentation in English – 2 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Cílem této části je rozvinout dovednost prezentovat vlastní práci v angličtině a pracovat se zpětnou vazbou. Skupiny prezentují svoje anglické výstupy a získávají od publika zpětnou vazbu. V rámci závěrečného tématu vzdělávacího programu žáci také sdílí vlastní postoje a pocity, sdělují, co je na programu bavilo a co jim činilo potíže. Žáci také individuálně vyplňují kompetenční dotazník, který napomůže k zhodnocení celého programu a k zjištění posunu v klíčových kompetencích.

Metody

Skupinové prezentace umožní žákům ukázat výsledky své práce. Peer-to-peer hodnocení mezi jednotlivými skupinami podpoří schopnost dávat konstruktivní zpětnou vazbu. Aktivity zaměřené na hodnocení programu (diskuze s post-it papírky a kompetenční dotazník) poskytnou žákům i vyučujícím komplexní zpětnou vazbu k vzdělávacímu programu.

Pomůcky

- Vytvořené prezentace
- Videokamera
- Post-it papírky, psací potřeby
- Příloha 5.11 – Hodnocení programu (1 výtisk k pověšení na tabuli)
- Příloha 4.14 – Výstupní kompetenční dotazník (1 pro každého žáka)
- Příloha 5.12 – Kompetenční dotazníky – metodický komentář (dle potřeby pro vyučujícího)

Podrobně rozpracovaný obsah

1. Předvedení anglické prezentace (45 minut)

Žáci si s vyučujícím nejprve nastaví formu peer-to-peer hodnocení, kdy je před každou prezentací určena skupina, která poskytne zpětnou vazbu na výkon svých spolužáků. Skupiny poté prezentují své anglické prezentace před spolužáky. Po každé prezentaci dostanou několik otázek z publika tak, aby si procvičili jak kladení otázek, tak jejich zodpovídání v anglickém jazyce. Prezentující skupina si poté vyslechne zpětnou vazbu, na kterou dostane možnost reagovat. Všechny prezentace budou natočené na videokameru a budou žákům sloužit jako vzor pro možné budoucí prezentace v angličtině.

2. Hodnocení vzdělávacího programu (45 minut)

Závěrečná část je věnována hodnocení vzdělávacího programu. Žáci nejprve pod vedením vyučujícího ve skupinách komentují svoje pocity z anglické prezentace. Žáci poté vyplňují výstupní kompetenční dotazník (Příloha 4.14), který by měl ukázat podstatný nárůst prezentačních a jazykových dovedností.

Na závěr žáci pracují hromadně – od vyučujícího obdrží barevné post-it papírky, na které píšou odpovědi na otázky přilepené na tabuli (Příloha 5.11). Otázky jsou uspořádány do tvaru létajícího draka, na ocas draka (provázek) potom mohou nalepit jakékoliv další komentáře a postřehy. Žáci na závěr od vyučujícího obdrží několik tipů, jak se v prezentování v případě zájmu dále vzdělávat a vzdělávací program se uzavře.

3 Metodická část

Vzdělávací program *Učíme se prezentovat 1: Varianta pro 6.–7. ročníků ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií¹* je zaměřen na rozvoj prezentačních dovedností, a to ve dvou následných krocích. Nejdříve se žáci naučí pracovat s formátem prezentace po obsahové a formální stránce. Program pak vyústí v krátkou prezentaci v anglickém jazyce. Ve chvíli, kdy se řekne „prezentace“, většina žáků (ale i dospělých) si představí obchodní jednání nebo projev, při němž prezentující přesvědčuje publikum, aby něčemu uvěřili nebo aby si něco zakoupili. Proto mohou mít žáci pocit, že prezentace do jejich světa nepatří, že jde o něco příliš komplikovaného. Přitom prezentační dovednosti využíváme dnes a denně a člověk se bez nich neobejde.

Smyslem programu je ukázat žákům snadnou cestu, jak prezentace uchopit, a na tomto základě pak stavět v budoucnosti. Vyučující by měli žáky vést k pochopení toho, že prezentování je nedílnou součástí jejich života, a zároveň je ubezpečit, že použijí-li osvědčené postupy, bude pro ně příprava a realizace prezentace snadná. V závěru programu se žáci díky tomuto přístupu budou moci posunout na vyšší úroveň, a to k přípravě stručné prezentace v anglickém jazyce. Účelem bude opět osvojit si v zásadě jednoduché principy, s jejichž pomocí bude možné přednést zkrácenou verzi prezentace i před anglicky mluvícím publikem.

Předpoklady pro realizaci programu

Jelikož prezentace nemusí být u většiny žáků v oblibě, je nutné stavět na skutečnosti, v jakých situacích lze prezentační dovednosti využít. Ve chvíli, kdy žáci pochopí, že nejde o povinnou sestavu, kterou se musí učit nazpaměť, nýbrž funkční nástroj, který jim usnadní práci ve škole, budou své schopnosti (které často už předem mají) moci řádně zaktivovat. V průběhu programu by měl vyučující žákům ukázat, že prezentace se využívá už při obyčejném představování. Pokud tedy budou žáci v prezentačních dovednostech silní, nebudou se zbytečně cítit trapně a budou schopni se kdekoli uvést bez sebemenších potíží. Prezentování je nezbytné při referátech, společných projektech napříč všemi předměty, různých druzích hlasování ve škole i mimo ni, na zasedáních, ale třeba i při sporech, kde je třeba své argumenty správně prezentovat.

Prezentování v anglickém jazyce se zprvu může zdát jako zcela nemožné, vezmeme-li v úvahu běžnou jazykovou úroveň žáků 6. a 7. tříd. Také vyučující se mohou takového cíle zaleknout. Cílem však není, aby se žáci naučili celý funkční jazykový aparát, který by byl ke kvalitnímu prezentování zapotřebí (úroveň B2), nýbrž aby si osvojili pouze funkční model, který lze aplikovat, a v jeho rámci si procvičili několik nejběžnějších obrátů. Výsledkem pak bude schopnost vytvořit stručnou anglickou verzi existující prezentace v situaci, kdy je anglický jazyk nezbytný.

U žáků se nepředpokládá žádná předchozí zkušenost ani absolvování jiných vzdělávacích programů. Předpokládá se znalost anglického jazyka alespoň na úrovni A1. Vzdělávací program povedou dva až tři vyučující, u kterých je nezbytná pedagogická praxe.

Přínos neformálního vzdělávání

Vzdělávací program se zrodil ze spolupráce zástupců formálního a neformálního vzdělávání a cíleně propojuje prvky obou forem vzdělávání. Program představuje žákům praktické metody a postupy, jak zvládnout veřejné vystupování a prezentování, které je nedílnou součástí života v dnešní společnosti. Program tak obecně napomáhá k překonání rozdílů mezi tím, co se vyučuje ve škole, a dovednostmi potřebnými v praktickém životě a zaměřuje se na propojení teorie s praxí. Téma vzdělávacího programu

1 Pro lepší přehlednost bude nadále používán zkrácený název vzdělávacího programu: *Učíme se prezentovat 1*.

primárně nespadá pod konkrétní předmět, nýbrž rozvíjí klíčové kompetence, které podporují rozvoj žáků napříč předměty, čímž propojuje aspekt formálního a neformálního vzdělávání.

Program v sobě kombinuje prvky formalizované výuky s neformálním přístupem a důrazem na rozvoj kompetencí. Žáci se učí pracovat s informacemi skrze práci s digitálními technologiemi, spolupracují s ostatními a dostávají prostor k tomu, aby si sami rozdělili, zvolili téma a formu zpracování prezentace, čímž se aktivně spolupodílí na procesu učení. Program klade důraz jak na individuální, tak na skupinové učení. Právě práce ve skupinách, při níž je zohledňováno a respektováno individuální pracovní tempo žáků a jejich preference a zájmy, přispívá k nabírání zkušeností a naplňování aktuálních potřeb účastníků a zároveň tak zvyšuje motivaci a aktivní účast žáků.

K roli vyučujícího se přistupuje podobně jako v oblasti neformálního vzdělávání – vyučující ustupuje do pozadí, přenechává hlavní iniciativu žákům, stává se facilitátorem neboli průvodcem procesem učení.

Program využívá pomůcky a vybavení, které nebývají běžnou součástí formálního vzdělávání, nebo bývají používány v jiném kontextu. Významné je nahrávání prezentací žáků na videokameru. Díky videozáznamům mají žáci šanci opakovaně zhlédnout a analyzovat svoje vystoupení a celkový skupinový výstup. Díky systematické práci se zpětnou vazbou, kritérii hodnocení a reflexí pak mají příležitost učit se z vlastních chyb.

Rozvíjené kompetence

Během programu budou žáci rozvíjet vědomosti, dovednosti a schopnosti v oblastech osobnostní, sociální a okrajově i mediální výchovy. Program je zaměřen především na rozvoj komunikace obecně se zvláštním důrazem na komunikaci v cizích jazycích, dále na rozvoj schopnosti práce s digitálními technologiemi a utváření dovedností pro spolupráci. Žáci se naučí, jak správně komunikovat s ohledem na zvolené téma a publikum. Žáci si budou postupně uvědomovat hodnotu spolupráce a vzájemné pomoci, protože na většině prezentací budou spolupracovat projektově. Budou si tím také uvědomovat hodnoty různosti lidí, názorů a přístupů k řešení.

Při práci s digitálními technologiemi se žáci budou zapojovat do mediální komunikace a rozvíjet schopnosti analytického přístupu k mediálním obsahům. Budou se učit využívat online nástroje k různým cílům – ať už k vytvoření grafické podoby prezentace, či jako formu hodnocení a reflexe svého výkonu.

I když je míra rozvoje klíčových kompetencí z velké části individuální (záleží vždy na vstupní úrovni každého žáka), vzdělávací program reflektuje v kompetenční náročnosti věk cílové skupiny.

Varianty vzdělávacího programu

Vedle programu *Učíme se prezentovat 1* existuje i program *Učíme se prezentovat 2*, který je určen žákům 8.–9. tříd ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Odlišnost programů spočívá primárně v kompetenční náročnosti jednotlivých cvičení a aktivit a v míře zapojení anglického jazyka.

V rozvoji schopnosti práce s digitálními technologiemi tak program *Učíme se prezentovat 1* směřuje k praktickému využití internetu jakožto zdroje informací (žáci vyhledávají a zpracovávají informace k danému tématu, učí se shrnout nejdůležitější informace do tří hlavních myšlenek); program *Učíme se prezentovat 2* se pak komplexněji zabývá kritickou prací s informacemi, možnostmi ověření správnosti informací a prací s internetovými zdroji jako takovými. V programu *Učíme se prezentovat 1* se žáci dále učí pracovat s nástrojem PowerPoint (žáci se učí jednoduchá pravidla, jak udělat prezentaci graficky přehlednou a poutavou; na základě praktických cvičení si nejprve práci s PowerPointem s pomocí vyučujícího vyzkouší a následně tvoří vlastní prezentace ve skupině);

program *Učíme se prezentovat 2* rozšiřuje téma práce s PowerPointem o problematiku autorských práv a představuje žákům možnosti internetových databází s volně použitelnými obrázky.

Z pohledu rozvoje komunikace v cizích jazycích je v obou programech kladen důraz na schopnost vytvořit a odprezentovat krátkou skupinovou prezentaci v anglickém jazyce. Zatímco v programu *Učíme se prezentovat 1* pro mladší žáky je zaměření na cizí jazyk obsahem 3. tematického bloku a žáci do anglické podoby převádí své předchozí prezentace, v programu *Učíme se prezentovat 2* se angličtina prolíná všemi projektovými dny a žáci tvoří anglickou prezentaci na nové téma. Cílem programu 1 je poskytnout žákům efektivní strategie, strukturu a nástroje pro jednoduchou prezentaci v anglickém jazyce (slovníček frází, navržená struktura, podpůrné video). Důraz je tak kladen na převedení původně české prezentace do anglického jazyka bez nutnosti tvořit obsahově zcela novou prezentaci v angličtině. Program 2 je v tomto ohledu kompetenčně náročnější a vyžaduje od žáků navíc i vyhledávání a zpracovávání informací v anglickém jazyce. Z tohoto důvodu je zapojení angličtiny v průběhu programu věnována i vyšší časová dotace.

Oba programy také cílí na systematickou práci se zpětnou vazbou a sebehodnocením. Během programu *Učíme se prezentovat 1* vyučující s žáky probírá cíle hodnocení a žákům jsou postupně představovány různé styly hodnocení, které v průběhu programu nabírají na komplexnosti. Na závěr vzdělávacího programu by žáci měli být schopni poskytovat konstruktivní zpětnou vazbu a umět svoje hodnocení zdůvodnit. Důležitou součástí v tomto ohledu je i sebehodnocení ve formě rozboru videonahrávky prezentace vlastní skupiny, které žáci dostávají za domácí úkol po prvním projektovém dni a kterému věnují s vyučujícím úvodní část druhého tematického bloku. Program *Učíme se prezentovat 2* rovněž rozvíjí schopnost dávat a přijímat zpětnou vazbu a aktivity zaměřené na hodnocení zohledňují vyšší věk cílové skupiny a v programu dostávají celkově vyšší časovou dotaci (např. rozbor videa je v programu zařazen dvakrát, závěrečné hodnocení programu je komplexnější apod.).

Možné komplikace a problémy

Ze skutečnosti, že při prezentování je třeba mluvit před publikem, může vyplynout, že se žáci budou ostýchat a nebude se jim chtít před ostatními nahlas hovořit. Je vhodné, aby vyučující žáky co nejvíce podpořil, ukázal jim, že v zásadě o nic nejde, že každý dělá chyby, každý občas hledá vhodné slovo atd. Především je však třeba klást důraz na spolupráci žáků ve skupině. Měli by spolupracovat, střídat se tak, aby si každý vše řádně vyzkoušel a procvičil. Zvlášť v anglické části se může stát, že slabší žáci zaujmou pasivnější postoj a budou mít tendenci nechat za sebe jednat ty, kteří jsou v jazyce zdatnější a nebojí se. Vyučující na to musí dohlédnout, v případě potřeby jednotlivé skupiny přeskupit, udělovat slovo a práci ve skupině více řídit. Naopak pokud žáci budou přirozeně spolupracovat bez výraznějších potíží, neměli by vyučující do jejich práce zasahovat.

Při některých aktivitách mohou někteří žáci váhat, co vlastně říct, a uchylovat se k úsečným (až jednoslovným) větám. Zde musí opět vyučující včas zasáhnout a žákům napovědět a už při přípravě prezentace pokládat doplňující otázky, které jim pomohou. Další úskalí může představovat práce s digitálními technologiemi. Vyučující musejí být během těchto aktivit velmi obezřetní a dohlížet, že se žáci skutečně věnují svým úkolům. Je vhodné úkoly pravidelně kontrolovat a vybízet žáky k diskusi a vzájemné spolupráci proto, aby se nestihli začít nudit a nevyužívali technologie k činnostem, které se vzdělávacím programem nespojují.

Jak s programem pracovat

Vzdělávací program povedou 2-3 vyučující, program nicméně pro zjednodušení používá v textu výraz „vyučující“ převážně v jednotném čísle. Vyučující může být jak zástupce formálního (pedagogický pracovník), tak neformálního (lektor, pracovník s mládeží) vzdělávání. Předpokladem je, že se jednotliví vyučující během hromadné práce dohodnou, kdo z nich zadává instrukce a aktivitu

primárně vede, ostatní vyučující pak žáky obcházejí a pomáhají jim dle potřeby. Značná část vzdělávacího programu probíhá formou skupinové práce; v takovém případě se vyučující domluví, kdo se věnuje které skupině. V případě, že je do programu zapojena celá třída a žáci tvoří skupiny po 4-5 žácích, každý vyučující pracuje se 2 skupinami. Tato specifikace rolí jednotlivých vyučujících platí v rámci celého vzdělávacího programu a není tedy dále v textu opakovaně zmiňována.

Kapitola 3 tohoto dokumentu (Metodická část) představuje vzdělávací proces z pohledu vyučujícího a poskytuje užitečné rady, upozornění a metodické komentáře inspirované ověřením programu v praxi. Některé metodické komentáře a popisy aktivit jsou umístěny samostatně v kapitole 5 Příloha č. 2 – Soubor metodických materiálů. Jedná se o materiály, které se vztahují ke konkrétním přílohám z kapitoly 4 Příloha č.1 – Soubor materiálů pro realizaci programu a které si vyučující může samostatně vytisknout a mít je při ruce během konkrétních aktivit. Jedná se například o metodické komentáře k prezentacím; vyučující tak místo celého programu může mít v ruce pouze relevantní materiál, který poskytuje metodické poznámky k jednotlivým slidům prezentace.

Metodická část vzdělávacího programu poskytuje vyučujícímu i tipy na rozšíření a další inspiraci. Tipy na načerpání více informací o tématu celkově jsou uvedeny v úvodu 3. kapitoly (Vhodná literatura a další inspirace), inspirace a doplňující zdroje vztahující se ke konkrétním aktivitám jsou uvedeny v rámci daných témat. Všechny tyto zdroje jsou uvedeny jako nadstavba vzdělávacího programu, která do samotného programu nepatří a nepodléhá tudíž licenci uvedené v kapitole 1.14.

Vhodná literatura a další inspirace

ANDERSON, Chris. *TED talks: the official TED guide to public speaking*. London: Nicholas Brealey Publishing, 2018. ISBN 978-1-4722-2806-2.

HAVLÍČKOVÁ, Daniela a Kamila ŽÁRSKÁ. *Kompetence v neformálním vzdělávání*. Praha: Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2012. ISBN isbn978-80-87449-18-9.

KUBÁLEK, Tomáš, Markéta KUBÁLKOVÁ a Ivana TOPOLOVÁ. *Efektivní komunikace a prezentace*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2017. Manažerská informatika (Oeconomica). ISBN 978-80-245-2230-2.

VETEŠKA, Jaroslav. *Teorie a praxe kompetenčního přístupu ve vzdělávání*. Praha: Educa Service, 2011. ISBN 978-80-87306-09-3.

3.1 Metodický blok č. 1 (Krátké prezentace) – 6 vyučovacích hodin

V prvním tematickém bloku se budou žáci zabývat krátkou prezentací (5–10 minut). Vyučující povedou žáky k tomu, aby se seznámili se základními pravidly tvorby a provedení prezentace skrze diskuzi nad chybně a správně provedenou prezentací. Následně se žáci pomocí interaktivní prezentace seznámí s *modelem rukavice*, kterým jim pomůže se prakticky vypořádat s přípravou jakékoli formy prezentace. Na základě modelu rukavice si nejprve připraví krátké představení sebe sama a poté skupinovou prezentaci bez elektronických nástrojů.

Vzdělávací program vhodně propojuje prvky formálního a neformálního vzdělávání tak, aby byl podpořen individuální přístup k žákům a rozvoj klíčových kompetencí. Konkrétním přínosem neformálního vzdělávání v 1. bloku je zacílení na individuální i skupinové učení a role vyučujícího, který žáky jednotlivými aktivitami provází. Vztah mezi žáky a vyučujícím lze popsat jako partnerství – žákům je ponechán prostor pro to, aby na pravidla správného prezentování přišli svou vlastní cestou skrze diskuzi a praktické aktivity, včetně videozáznamu vlastního výstupu, měli přitom právo na chyby a možnost učit se z nich. Všichni žáci mají příležitost být součástí všech aktivit a míra jejich aktivního

zapojení je rozsáhlejší, než tomu zpravidla bývá během formálního vzdělávání. Jednotlivá témata a aktivity jsou koncipovány v tematických blocích, které na sebe plynule navazují, čímž je patrný odklon od tradičního modelu vyučovacích hodin.

Z pohledu rozvoje kompetencí vzdělávací program rozvíjí především efektivní komunikaci (žáci se učí formulovat svoje myšlenky a vyjadřovat názory a postoje před ostatními s ohledem na dané téma a publikum, pracují se zpětnou vazbou a vhodně reagují na situace vzniklé během prezentování), sociální schopnosti (žák je součástí skupiny a aktivně se podílí na skupinové práci, učí se vzájemnému respektu a toleranci) a schopnost práce s digitálními technologiemi (žáci při přípravě skupinové prezentaci využívají internet ke zjišťování a ověřování potřebných informací a využívají digitální online nástroje pro hodnocení).

3.1.1 Téma č. 1 (Krátká individuální prezentace / úvod do prezentování) – 1 vyučovací hodina

Klíčové kompetence a způsob jejich rozvoje

Téma rozvíjí primárně následující klíčové kompetence:

- Komunikace v mateřském jazyce – žáci formulují svoje myšlenky a jsou vedeni k jejich ústnímu prezentování před ostatními, žáci reagují na pokyny vyučujícího a přichází s doporučeními, jak by měla a neměla vypadat správná prezentace.
- Sociální a občanské schopnosti – žáci ve dvojicích diskutují, co se v předvedené prezentaci nepovedlo a společně vyplňují pracovní list, podílí se na společné práci, naslouchají názorům ostatních.

1. Vstupní kompetenční test (10 minut)

Vyučují žáky přivítá a rozdá jim vstupní kompetenční dotazníky (Příloha 4.1). Je vhodné zdůraznit, že se nejedná o školní testy a že cílem není otestovat jejich znalosti, nýbrž zmapovat stávající úroveň kompetencí a poskytnout tak žákům základ pro sebehodnocení a formativní zpětnou vazbu (viz metodický komentář v Příloze 5.1).

2. Chybná prezentace (15 minut)

Následně jeden z vyučujících předvede chybnou prezentaci (představení sebe sama). Žáci ve dvojicích diskutují, co se v prezentaci nepovedlo a vyplňují pracovní list (Příloha 4.2). Vyučující procházejí mezi žáky, monitorují jejich rozhovor a podporují je v objevování dalších chybných prvků. Nakonec dojde ke společné rekapitulaci nejdůležitějších bodů.

Bylo by dobré, aby zazněly tyto postřehy:

- 1) prezentace je na první pohled nepřipravená,
- 2) bez pozdravu,
- 3) žádný postup, vše na přeskáčku,
- 4) sledování hodinek,
- 5) nevhodný slovník.

3. Správně provedená prezentace (20 minut)

Poté následuje dobře provedená prezentace v podání dalšího vyučujícího. Žáci ji porovnávají s předchozí prezentací, a nakonec by měli dojít k několika zásadám nutným pro vytvoření dobré prezentace.

Bylo by dobré, aby zazněly tyto postřehy:

- 1) nejdřív si dobře rozmyslím, ke komu a o čem budu mluvit;
- 2) prezentace (i krátká) by se měla vyvíjet, měla by mít příběh;
- 3) pozor na vycpávky jako „no, hele, že jo, é“;
- 4) můžeme přidat nějakou zajímavost, abychom se odlišili;
- 5) krátký prostor na otázky;
- 6) poděkování/rozloučení;
- 7) hlasitost a rychlost řeči;
- 8) „ruce a nohy“ (postoj prezentujícího).

Vyučující by měli žáky nechat, aby většinu důležitých doporučení (ne-li všechna) odhalili sami. Princip srovnávání chybné (úmyslně přehnaně chybné) prezentace se správnou (až příliš správnou, která v realitě sice fungovat může, ale jistě ne bez dostatečného tréninku prezentačních dovedností) je velmi návodný. Žáci si sami všimnou toho, co působí nepatřičně, když to předvádí někdo jiný. Nezbytným předstupněm pro dostatečně kvalitní přípravu prezentace je uvědomění, jak by vlastně měla (anebo neměla) vypadat.

Vzájemná interakce žáků (sdílení připomínek a nápadů, jak prezentaci vylepšit) také vede k uvolnění napětí a rozptýlení obav z prezentování svého názoru nahlas před ostatními. Tato úvodní cvičení představují nepřímý nácvik prezentování.

Mnoho žáků (velmi často i dospělých) nepovažuje vlastní představení nebo školní referát za prezentaci. Program by měl žáky vést k tomu, aby si uvědomili, že když hovoříme o prezentaci či prezentování, nejedná se o nic výjimečného či neobvyklého, s čím se setkají pouze zřídka, např. v rámci speciálního projektu. Právě naopak – jde o řadu užitečných doporučení, která jsou využitelná doslova dnes a denně.

3.1.2 Téma č. 2 (Model rukavice / jak prezentovat lépe) – 2,5 vyučovací hodiny

Klíčové kompetence a způsob jejich rozvoje

Téma rozvíjí primárně následující klíčové kompetence:

- Komunikace v mateřském jazyce – žáci se seznamují s pravidly kvalitní prezentace a správného vystupování, jsou vedeni k prvnímu prezentování před skupinou, překonávají bariéry s ohledem na vystupování před publikem, učí se přizpůsobit své sdělení, zaujmout posluchače, dávat a přijímat zpětnou vazbu.
- Sociální a občanské schopnosti – žáci ve dvojicích a skupinách plní úkoly vyplývající z interaktivní prezentace modelu rukavice, přispívají k jejich plnění, při dávání zpětné vazby jsou vedeni k vytváření podporujícího prostředí a k dodržování dohodnutých pravidel.

1. Co je to „model rukavice“? (7-10 minut)

Vyučující rozdá žákům model rukavice (Příloha 4.3) a nechá je nad modelem ve dvojicích krátce diskutovat v souvislosti s předchozími aktivitami. Model rukavice by si žáci měli dobře zapamatovat nejen pro další použití během programu, ale především pro budoucí použití mimo vzdělávací program. Jelikož je pro žáky model rukavice něčím novým, úvodní diskuze slouží spíše k tomu, aby žáci zkusili odhadnout, na jakou oblast míří jednotlivé otázky na prstech rukavice:

1. proč? (cíl),
2. o čem? (téma),
3. komu? (publikum),
4. kdy a kde? (čas a místo),
5. jak a čím? (nástroje a pomůcky).

2. Interaktivní prezentace (35-40 minut)

Následně pomocí interaktivní prezentace (Příloha 4.4) žáci tyto otázky konkretizují a pomocí praktických úkolů přicházejí na odpovědi. Vyučující by měli žáky co nejvíce vést k tomu, aby model pochopili a přijali za vlastní. Pro úspěšné pochopení tohoto modelu je nutné, aby na žáci přišli na většinu sami, aby nešlo o přednášení jednotlivých doporučení, ale spíš o praktické ukázky. Vyučující má k dispozici metodický komentář k prezentaci (Příloha 5.3), podle kterého může prezentaci vést a který obsahuje i návodné otázky, jež mohou vyučujícímu pomoci zdůraznit interaktivní aspekt prezentace.

Během pilotního programu bylo zjištěno, že pro efektivnější práci s interaktivní prezentací (model rukavice) je vhodné jednotlivé úkoly nadefinovat a promítnout na tabuli, aby měli žáci zadání stále na očích a mohli se k němu vracet. Je třeba zdůraznit interaktivní prvky prezentace tak, aby frontální výuka nepřevládala a nebyla pro žáky odrazující.

3. Produkce (70-75 minut)

Žáci si poté vyzkouší model rukavice v praxi při přípravě krátké prezentace – představení sám sebe. Při přípravě prezentace budou vyučující mezi žáky procházet a pomáhat jim, ale převážně by si měli žáci poradit sami. Dá se předpokládat, že na základě předešlých doporučení si většina z nich povede velmi dobře a jejich představení budou na dobré úrovni.

Pokud by některým žákům nevyhovovalo mluvit o sobě, je možné, aby představili svého spolužáka, popřípadě známou osobnost. Je na vyučujících, aby posoudili, co bude v dané skupině studentů nejlepší. Bylo by optimální, aby žáci mluvili o sobě, protože to může přispět k odbourání prvotního ostychu. Koneckonců prezentování je o překonávání zábran a strachu z vystupování před ostatními. Kdyby ovšem bylo patrné, že téma vlastní osoby může působit většině žáků potíže, bude lepší zvolit náhradní téma.

Hodnocení dobrovolníků z řad žáků proběhne pomocí online nástroje (vyučující vytvoří předem online kvíz např. na stránce <https://quizizz.com/> či v obdobné online aplikaci, viz Příloha 5.4). Pilotní ověření programu prokázalo, že tato forma je pro žáky velmi zábavná a že podporuje jejich aktivní zapojení - zájem o prezentování před skupinou mělo velké množství žáků; z časových důvodů se dokonce na všechny nedostalo.

Před hodnocením samotným vyučující s žáky probere význam poskytování zpětné vazby a určí jasná pravidla:

- Při zadávání přezdivek se zdržíme vulgarismů a sprostých slov.
- Hodnotíme pouze prezentaci a výkon prezentujícího.

- Snažíme se hodnotit objektivně.
- Svoje hodnocení bychom měli umět zdůvodnit.

Ověření programu v praxi prokázalo, že je důležité tato základní pravidla jasně nastavit předem a v průběhu hodnocení je připomínat. Někteří žáci měli tendenci prezentující hodnotit spíše na základě vlastních sympatií než podle úrovně prezentace. Zároveň se ukázalo, že je vhodné hodnocení doprovázet doplňujícími otázkami, aby se žáci naučili své rozhodnutí zdůvodnit, a nejen automaticky zaškrtovali odpovědi. Někteří žáci měli tendenci reagovat „líbilo se mi to“ či „nelíbilo se mi to“, ale často pro ně bylo obtížné uvést, co konkrétně se jim (ne)líbilo. Důraz na konstruktivní zpětnou vazbu v prvních fázích programu pomůže nastavit styl hodnocení během celého programu a zároveň přispěje k tomu, že se žáci naučí vědomě a konstruktivně reflektovat výkony své i ostatních.

Kromě výše zmíněných pravidel vyučující s žáky také krátce projde oblasti, kterých se zpětná vazba bude týkat, tak aby žáci předem věděli, na co se během prezentace zaměřit. Vyučující do online kvízu zadává následující otázky a možnosti odpovědí:

Jak hodnotíš délku prezentace?

- Moc dlouhá
- Příliš krátká
- Dalo se to vydržet
- Úplně ideální

Co říkáš na hlasitost projevu?

- Řečník nebyl vůbec slyšet.
- Mluvil/a moc potichu.
- Mluvil/a moc nahlas.
- Hlasitost byla akorát.

Co postoj, gesta a oční kontakt s publikem?

- Moc se to nepovedlo.
- Docela se to povedlo.
- Bylo to dobré.
- Velmi profesionální.

Jak se ti líbil úvod prezentace? Pozdravil řečník publikum?

- Nepozdravil a úvod byl neobratný.
- Pozdravil, ale úvod mě nezaujal.
- Pozdrav i úvod byly v pořádku.
- Řečník mě hned zaujal.

Oslovila tě prezentace svým obsahem?

- Ne, nezaujala mě.
- Byla spíše průměrná.
- Byla dobrá.
- Byla skvělá a bavila mě.

A celkový dojem z prezentace? Označuj jako ve škole:

- 1
- 2
- 3
- 4

Zdroje pro inspiraci či rozšíření tématu

ZPĚTNÁ VAZBA PO AKTIVITÁCH. *Skautský institut* [online]. [cit. 2020-08-12]. Dostupné z: <https://www.skautskyinstitut.cz/metodika/zpetna-vazba-po-aktivitach/>

3.1.3 Téma č. 3 (Desetiminutová prezentace bez elektronických nástrojů) – 2,5 vyučovací hodiny

Klíčové kompetence a způsoby jejich rozvoje

Téma rozvíjí primárně následující klíčové kompetence:

- Komunikace v mateřském jazyce – žáci aplikují pravidla správné prezentace při tvorbě skupinového výstupu na vybrané téma, žáci přijímají a pracují s argumenty jiných osob a formulují své vlastní názory a postoje, žáci překonávají bariéry v oblasti prezentování před publikem, učí se přizpůsobit své sdělení dané situaci a zaujmout posluchače, pracují se zpětnou vazbou.
- Sociální a občanské schopnosti – žáci pracují ve skupině na společném úkolu, jsou vedeni k toleranci a respektu představ a názorů druhých, rozdělují si ve skupině role a přejímají zodpovědnost za daný úkol vedoucí ke dohodnutému výstupu, aktivně se zapojují do společné práce.

1. Je skupinová prezentace jiná? (5 minut)

Na úvod tématu proběhne krátký brainstorming na téma skupinové prezentace – v čem se skupinová prezentace liší od individuální? Vyučující zapisuje návrhy žáků na tabuli, aby se k nim žáci mohli během skupinové práce vracet. Tato aktivita slouží jako přechod mezi představením sebe sama a spoluprací při tvorbě první skupinové prezentace. Je vhodné, aby vyučující krátce shrnul zásadní pravidla brainstormingu:

- Brainstorming má vždy svého facilitátora a zapisovatele – v tomto případě vyučujícího.
- Nápady nikdo nehodnotí, brainstorming je prostor pro vyjádření jakýchkoliv nápadů k danému tématu, i náhodný či zdánlivě nesmyslný nápad může vést k důležitému bodu.
- Navzájem se nepřekřikujeme, každý dostane možnost se vyjádřit.

Jelikož se jedná o brainstorming, neexistují správné ani špatné odpovědi. Nicméně by bylo dobré, aby zazněly následující postřehy:

- 1) Je kladen větší důraz na spolupráci v týmu.
- 2) Je vhodné rozdělit si role při zpracování prezentace – kdo udělá co.
- 3) Před prezentováním je potřeba rozdělit si, kdo bude říkat jakou část.
- 4) Při nacvičování je potřeba myslet i na to, jak si navzájem budeme předávat slovo.
- 5) Všichni by měli znát dobře celou prezentaci (nikoliv pouze svou část).

Zdroje pro inspiraci či rozšíření tématu

KNIŽÁTKO, Martin. PRAVIDLA BRAINSTORMINGU, KTERÁ VÁM PŘINESOU LEPŠÍ NÁPADY. *My jsme / Obsahová agentura* [online]. [cit. 2020-08-30]. Dostupné z: <https://www.obsahova-agentura.cz/blog/pravidla-brainstormingu-ktera-vam-prinesou-lepsi-napady>

SÁRKÖZI, Radek. MODERNÍ VYUČOVACÍ METODY – 1. DÍL – BRAINSTORMING A JEHO VARIACE. *Čtenářská gramotnost a projektové vyučování – webový portál pro učitele* [online]. [cit. 2020-08-29]. Dostupné z: <http://www.ctenarska-gramotnost.cz/projektove-vyucovani/pv-metody/metody-1>

BRAINSTORMING A BRAINWRITING. *Katedra informačních studií a knihovnictví* [online]. [cit. 2020-08-12]. Dostupné z: <https://kisk.phil.muni.cz/kreativita/temata/kreativni-techniky/brainstorming-a-brainwriting>

LUPTON, Ellen, ed. *Graphic design thinking: beyond brainstorming*. New York: Princeton Architectural Press, 2011. ISBN 978-1-56898-979-2.

2. Příprava prezentace (50 minut)

Vyučující následně rozdělí žáky do několika skupin. Ideální počet žáků ve skupině je 4–5. Při větším počtu může být rozdělení rolí smysluplným způsobem náročné, čímž vzniká riziko, že někteří žáci nebudou plně zapojeni do společné práce.

Vyučující nechá žáky, aby si vybrali jedno z následujících témat. Poté jim rozdá flipcharty, fixy a ilustrační obrázky, které mohou ve svých prezentacích použít (Příloha 4.6):

- a) Povolání, která v budoucnu zmizí
- b) Cestování: pro a proti
- c) UFO: sci-fi, nebo skutečnost?
- d) Proč dělat domácí úkoly?
- e) Jak trávit volný čas, a přitom nemrhat časem?
- f) Mohla by se čeština stát globální jazykem, jakým je dnes angličtina?

Většinu práce v této části odvedou výhradně žáci. Měli by se naučit v rámci týmu co nejvíce spolupracovat, umět se domluvit a najít optimální řešení. Role vyučujícího je oslabena na minimum, měl by zasáhnout jen v případě, že uvidí, že práce ve skupině uvízla na mrtvém bodě. Dále je třeba, aby vyučující dohlížel na to, že žáci nemrhají svým časem, tedy že práce na internetu odpovídá výhradně jejich úkolu. Může se velmi snadno stát, že bez dostatečného dohledu začnou žáci vyhledávat vtipná videa či obrázky. Celá práce ve skupině by se pak vymkla kontrole.

Bylo by dobré jednotlivé role rozepsat na list papíru a přiřadit k nim jednotlivé žáky. Žáci by měli vidět, jak se prezentace od začátku rodí krok za krokem. Žáci se mohou na jednotlivé role hlásit sami, ale vyučující by měl na základě zkušeností z předchozích částí programu zasáhnout, pokud vidí, že konkrétní role není pro daného žáka vhodná. Platí také obecné doporučení, že není vhodné, aby spolupracovali žáci, kteří se spolu evidentně hodně kamarádí. Vyučující by měl při rozdělování rolí žákům klást žákům doplňující otázky, aby se ujistil, že chápou, v čem daná role spočívá, např. kde budete tedy přesně tuhle informaci hledat? Jak začnete? Co zadáte do vyhledávače?

Konkrétní role záleží na domluvě v rámci týmu a na uvážení vyučujícího. Možné role, které mohou žáci při přípravě prezentace bez elektronických nástrojů zastávat, jsou například následující:

- práce na grafická podoba plakátu;
- vyhledávání informací na internetu a jejich ověření
- odpovědnost za obsahovou stránku prezentace (shrnutí tématu do hlavních myšlenek);
- zaměření na formu prezentace (odpovědnost za určení pořadí prezentujících, vhodný úvod a závěr, kde budou jednotliví prezentující stát apod.).

3. Provedení prezentace a vzájemné hodnocení (50 minut)

Žáci následně prezentují své skupinové výstupy. Do prezentování by se měli ideálně zapojit všichni členové skupiny, tak aby si každý žák vyzkoušel mluvit před publikem, což je důležitá součást přípravy na závěrečný výstup celého vzdělávacího programu. Nicméně v případě, že by některý z žáků měl s veřejným vystupováním velké problémy, není vhodné jej za každou cenu nutit. V tomto směru je vhodné poradit se s třídním učitelem či učitelkou nebo s někým, kdo žáky zná a dokáže vyhodnotit, u koho by veřejné vystupování v této části programu bylo spíše kontraproduktivní.

Hodnocení prezentací probíhá pomocí emotikonů (Příloha 4.7). Vyučující s žáky opět projde oblastí hodnocení a zkonkretizuje, na co se mají žáci při hodnocení prezentací soustředit. Písemná forma zpětné vazby umožňuje vyučujícím vracet se k hodnocení jednotlivých skupin a klást důraz na to, aby žáci své odpovědi konkrétně zdůvodnili:

- Délka prezentace – byla prezentace akorát dlouhá? Jak vás hodnotili spolužáci? Souhlasíte s jejich hodnocením? S čím ano a s čím ne? Jaké bylo zadání týkající se délky prezentace? Jaká skupina myslíte, že toto zadání nejlépe dodržela?
- Hlasitost projevu – bylo pro vás přirozené myslet na to, že byste měli mluvit dostatečně nahlas? Jak vaši skupinu v tomto ohledu hodnotili spolužáci? Jak byste ohodnotili vy sami sebe? Mluvili všichni členové vaší skupiny podobně nahlas?
- Srozumitelnost – na co jste se konkrétně zaměřovali při vyplňování této kategorie? Jak v tomto ohledu hodnotili vaši skupinu spolužáci? Souhlasíte s hodnocením? Jak jste hodnotili vy? Jaké skupině jste dali usměvavý obličej? Proč zrovna jim? Jaké skupině jste dali zamračený obličej? Na čem konkrétně si myslíte, že by měli v oblasti srozumitelnosti zapracovat? Jak lze zlepšit srozumitelnost projevu? Jak konkrétně myslíte, že lze srozumitelnost natrénovat – co byste doporučili?
- Postoj a gesta – mysleli jste při svém prezentování na to, jak stojíte a co děláte s rukama? O čem myslíte, že nadměrná gestikulace vypovídá a proč je důležité na ni myslet? Jak vaši skupinu hodnotili spolužáci? Souhlasíte s tímto hodnocením? Jaká skupina na vás postojem a gesty působila nejvyváženěji a nejlépe? V čem konkrétně jejich postoj a gesta spočívaly? Co byste se od nich rádi naučili?
- Úvod do prezentace – jak jste uvedli svoji prezentaci? Jak hodnotili váš úvod spolužáci? Udělali byste při dalším prezentování na úvod něco jinak? Jaký úvod vás nejvíce zaujal (hodnotili jste ho nejlépe)? Proč – co konkrétně vás zaujalo?
- Obsah prezentace – myslíte si, že se vám podařilo předat obsah své prezentace tak, jak jste chtěli? Zaujali jste publikum? Co myslíte, že publikum zaujalo nejvíce a proč? Je něco, co byste udělali jinak? Jaká prezentace zaujala nejvíce vás a proč?
- Závěr prezentace – jak probíhal závěr vaší prezentace? Jak jej hodnotili spolužáci? Souhlasíte s jejich hodnocením? Poskytl jste prostor pro dotazy? A pokud ano, zazněly nějaké dotazy? Co myslíte, že ovlivní, jestli se po prezentaci publikum na něco ptá? Závěr jaké skupiny jste hodnotili jako povedený? Co se vám konkrétně líbilo? Použili byste něco z toho ve své prezentaci, pokud byste prezentovali znovu? Jak by podle vás měl vypadat ideální závěr prezentace?
- Prezentace celkově – jak jste celkově ohodnotili prezentace svých spolužáků? Jaká prezentace vám, nejvíce utkvěla v paměti? Čím to je, že si vybavujete právě tuto? V čem byla povedená a v čem si myslíte, že by mohla být ještě lepší? Jaká byla podle vás nejčastější chyba v rámci všech prezentací? Opakovalo se něco, co by dobrá prezentace mít neměla? Bojovala s tím i vaše skupina? Jaké kroky lze podniknout pro to, aby se to již neopakovalo? Dá se toto nějak naučit či procvičit? Jak konkrétně? Jak hodnotili vaši prezentaci spolužáci? Souhlasíte s tímto hodnocením? Jak byste se ohodnotili vy a proč?

Zdroje pro inspiraci či rozšíření tématu

ANDERSON, Chris. *TED talks: the official TED guide to public speaking*. London: Nicholas Brealey Publishing, 2018. ISBN 978-1-4722-2806-2.

HRKAL, Marek. *Odprezentuj: průvodce přípravou prezentace*. Ilustroval Marek ANDĚL, ilustroval Remi PAVLOVSKÁ. Brno: BizBooks, 2018. ISBN isbn978-80-265-0810-6.

PLAMÍNEK, Jiří a Daniel FRANC. *Komunikace a prezentace: umění mluvit, slyšet a rozumět*. 2., dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. Komunikace (Grada). ISBN 978-80-247-4484-1.

4. Závěrečné vyhodnocení a domácí úkol (8 minut)

Vyučující nahrává prezentace skupin na videokameru a po skončení prvního projektového dne žákům nahrávky poskytne. Na závěr prvního bloku zadá domácí úkol: žáci se podívají na záznam prezentace svojí skupiny a video zhodnotí vyplněním Přílohy 4.7. Vyučující může namísto rozdání papírových formulářů také vytvořit online hodnocení – dotazníkem vytvořeným v google formuláři či např. v nástroji MS Sway (zpracováno v programu Učíme se prezentovat 2) a žákům poskytnout odkaz, na kterém nalezou jak videa, tak online formulář (Google Disk či jiné úložiště). Toto hodnocení jde opět více do hloubky a vyžaduje od žáků komplexnější zpětnou vazbu a analýzu jejich výkonu.

3.2 Metodický blok č. 2 (Skupinové prezentace)

V druhém bloku se žáci seznámí s přípravou delší skupinové prezentace s použitím digitálních nástrojů. Zásadní zde bude práce s nástrojem PowerPoint (nebo obdobně využitelnou aplikací). Na základě nejčastějších chyb při vytváření prezentací v PowerPointu se žáci naučí, na co si dát pozor a jak postupovat. Druhý blok vyvrcholí cca 10minutovou skupinovou prezentací na konkrétní téma.

Ve druhém tematickém bloku se cíleně propojuje přístup formálního a neformálního vzdělávání, což se projevuje zejména v tom, že se používají specifické pomůcky (videozáznamy pro práci se zpětnou vazbou a sebereflexí, počítače mimo hodiny informatiky za účelem vyhledávání a zpracovávání informací), dále v tom, že přístup k práci je výrazně flexibilní (rozdělení rolí v rámci skupiny na základě preferencí žáků, individuální přístup ze strany vyučujícího) a že mezi vyučujícím a žáky panuje partnerství (vyučující provází žáky, kteří se aktivně podílejí na procesu učení).

Z pohledu rozvoje kompetencí žáci rozvíjí své komunikační dovednosti, sociální kompetence a schopnost práce s digitálními technologiemi. Do programu v tomto bloku vstoupí uvědomování si hodnoty spolupráce a vzájemné pomoci, protože žáci budou pracovat ve skupinách na společné delší prezentaci. V této chvíli je klíčové rozdělení rolí. Schopnost práce s digitálními technologiemi je zde realizována na úrovni zpracovávání online informací a použitím grafického nástroje PowerPoint. Na pozadí Powerpointu budou žáci vnímat, jak silné může být digitální médium a jak se dá obsah a jeho vyznění pomocí digitálních nástrojů měnit.

3.2.1 Téma č. 1 (Opakování) – 1 vyučovací hodina

Klíčové kompetence a způsob jejich rozvoje

Téma rozvíjí primárně následující klíčové kompetence:

- Komunikace v mateřském jazyce – žáci diskutují nad domácím úkolem (analýza svých výstupů), jsou vedeni k jasnému a srozumitelnému formulování svých myšlenek a názorů, pracují se sebehodnocením.

- Sociální a občanské schopnosti – žáci pracují ve skupině, hodnotí svůj kolektivní výkon, hledají společně možné cesty ke zlepšení při budoucím prezentování, podílí se na vytváření podporujícího prostředí.
- Schopnost učit se – žáci analyzují své vlastní výkony, identifikují své silné a slabé stránky, jsou vedeni k práci s chybou (chyba je vnímána jako nedílná součást procesu učení a jako příležitost pro další rozvoj).
- Schopnost práce s digitálními technologiemi – žáci k rozboru svých prezentací a k identifikaci svých silných a slabých stránek využívají videozáznam svých výkonů (doprovázené případně i online hodnocením), učí se využívat digitální technologie k seberozvoji.

1. Opakování – krátké prezentace (35 minut)

Vyučující přivítá žáky a představí jim náplň a cíle druhého projektového dne. Žáci následně pracují ve skupinách, ve kterých pracovali v předchozím tematickém bloku. Vyučují se svými skupinami pracuje s domácím úkolem – zpětnou vazbou na videonahrávky jejich prezentace. Vyučující vede žáky k tomu, aby sami zhodnotili důležitost sebehodnocení a možnost učení se z vlastních chyb. Vede žáky k tomu, aby co nejkonkrétněji pojmenovali jak kladné aspekty svého výstupu, tak i nápady na zlepšení. Reflexe může jít díky vyplněným formulářům (Příloha 4.7) či online hodnocení v online video galerii více do hloubky, žáci by měli být schopni diskutovat o jednotlivých aspektech prezentace i celkovém dojmu z prezentace.

Po domluvě můžou skupiny předvést své prezentace vylepšené na základě postřehů z domácího úkolu. Z pilotního ověření programu nicméně vyplynulo, že je pro cílovou skupinu v této části programu přínosnější místo opakovaného prezentování zaměřit se spíše na diskusi a cílenou reflexi domácího úkolu. Tato forma navíc není tak časově náročná a dává vyučujícímu více prostoru na to, aby se zaměřil na důkladné zopakování modelu rukavice, který žáci využijí při práci na hlavním výstupu vzdělávacího programu.

2. Rekapitulace modelu rukavice (10 minut)

Vyučující na závěr práce se sebehodnocením připomene žákům model rukavice a společně si připomenou jednotlivé prsty (oblasti správné prezentace). Žáky nechá své výkony naposledy zhodnotit z pohledu těchto aspektů, reflektovat, v čem byli úspěšní a na co by se měli při další práci soustředit.

- 1. prst (PROČ) – co bylo cílem vaší prezentace? Jak jste cíl prezentace zohlednili při přípravě a realizaci vaší prezentace? Myslíte, že se vám podařilo cíl prezentace naplnit?
- 2. prst (O ČEM) – jaké bylo téma vaší prezentace? Proč jste si toto téma vybrali? Kdo by ve skupině primárně zodpovědný za zpracování tématu? Využili jste pravidlo 3 bodů (3 hlavní myšlenky, které by si posluchači měli z prezentace odnést)? Podařilo se vám téma přehledně zpracovat a předat posluchačům?
- 3. prst (KOMU) – jaké bylo složení publika? Přizpůsobili jste svoji prezentaci nějak s ohledem na to, komu prezentaci říkáte? Prezentovali byste něco jinak, kdyby v publiku bylo vedení školy/rodiče/cizí lidé? Pracovali jste nějak s publikem? Poskytlí jste prostor pro dotazy? Na co se vás publikum ptalo? Proč si myslíte, že se ptali právě na to?
- 4. prst (KDY A KDE) – kde jste prezentovali? Jak se vám tam prezentovalo? Jak by vaši prezentaci ovlivnilo, kdyby probíhala ve větší místnosti? Mluvili jste někdy na mikrofon? Jak myslíte, že by se váš projev na mikrofon lišil od prezentování bez techniky? Jako kolikátá vaše skupina prezentovala? Ovlivnilo to nějak vaše vystoupení? Kolikátí byste ideální chtěli být a proč?
- 5. prst (JAK A S ČÍM) – jaké jste při prezentování používali pomůcky? Jaké pomůcky by mohly vaši prezentaci vylepšit/ozvláštnit?

3.2.2 Téma č. 2 (Práce s PowerPointem) – 2 vyučovací hodiny

Klíčové kompetence a způsob jejich rozvoje

Téma rozvíjí primárně následující klíčové kompetence:

- Schopnost práce s digitálními technologiemi – žáci pracují s nástrojem pro tvorbu prezentací (PowerPoint), identifikují zásady efektivní prezentace a její grafické podoby, vyzkouší si prakticky prezentaci upravit do vhodné podoby, jsou vedeni k dodržování autorských práv a licenčních požadavků (dostupné databáze obrázků a grafických prvků).
- Sociální a občanské schopnosti – žáci pracují ve skupinách, podílí se na skupinovém úkolu (oprava chybné prezentace), ve skupině komunikují a spolupracují.

1. Jak na PowerPoint? (15 minut)

Vyučující může ponechat žáky ve stejných skupinách jako při předchozích aktivitách, případně je rozdělit znovu. Výhodou stejného složení skupin je, že žáci prohlubují vzájemnou spolupráci a dokážou ve skupinách pracovat i na složitějších úkolech. Výhodou vytvoření nových skupin poté může být, že si vyzkouší spolupráci v různě složených skupinách a naučí se efektivně komunikovat s různými lidmi, což v důsledku dále podpoří rozvoj sociálních kompetencí.

V případě, že dojde k novému rozdělení, může být znalost práce s PowerPointem jedním z klíčů k dělení. Před přikročením k další aktivitě by měla proběhnout krátká diskuze o tom, kdo již s PowerPointem pracoval, kdo umí alespoň něco a kdo naopak vůbec nic. V každé skupině by měli být vedle vyučujícího ideálně jeden až dva žáci, kteří už mají s PowerPointem konkrétní zkušenosti.

Následující aktivita je zaměřená na práci s PowerPointem. Pilotní ověření programu ukázalo, že mnozí žáci mají s přípravou prezentace v tomto nástroji již zkušenosti, nicméně při aktivitách prohlubujících jejich znalosti a dovednosti se ukázalo, že je důležité tuto část programu ponechat v předepsané časové dotaci a nezkracovat ji.

Žáci se následně ve skupině seznámí se základními doporučeními pro tvorbu prezentací v PowerPointu pomocí Přílohy 4.9 (řešení a metodické poznámky v Příloze 5.5). Chybná doporučení jsou většinou přesným opakem správné verze, odhalení této skutečnosti tedy žákům nejspíše potíže dělat nebude.

2. Chybná prezentace (15 minut)

Na chybně provedené prezentaci (Příloha 4.10, k dispozici na <http://www.kreativniskola.cz/vzdelavaci-programy/ucime-se-prezentovat/>) pak budou moci pozorovat v praxi, jaký to má dopad, když se nedrží těchto osvědčených pravidel. Vyučující by měli nechat žáky, aby vše objevovali převážně sami. Tím jim nejlépe pomohou k tomu si uvědomit, co funguje dobře a co ne.

Vyučující žákům prezentaci promítne a slide po slidu si ji společně okomentují. Metodické poznámky pro vyučujícího jsou v Příloze 5.6.

3. Oprava chybné prezentace (60 minut)

Hlavním bodem této části programu je oprava chybné prezentace. Každé skupině bude pomáhat vyučující, který by měl pouze dbát na to, aby žáci na něco nezapomněli. Vyučující se s žáky vrací k jejich vlastním nápadům v předchozí aktivitě a vede je k tomu, aby si úpravy vyzkoušeli v praxi. (Vyučující může využívat metodický komentář v Příloze 5.6).

Je pravděpodobné, že někteří žáci s prací v PowerPointu již nějaké zkušenosti mají. Z ověření programu v praxi vyplynulo, že míra zkušeností je velmi individuální a vyučující by měl být připraven méně pokročilým studentům pomoci. Pomoc se bude nejčastěji týkat následujících oblastí:

- Změna velikosti, formátu a barvy písma – nalézá se na liště nástrojů v záložce „Domů“, stačí texty vybrat a navolit si, co žáci potřebují. Mezi standartní styly patří Times New Roman a Calibri, nicméně je možné zvolit písmo jiné, vždy je třeba ale dbát na čitelnost a také na to, aby zvolené písmo umělo českou diakritiku. Prezentace by měla být přehledná a čitelná pro všechny členy publika, včetně těch, kteří sedí dále od promítaného textu.
- Změna pozadí – umístit kurzor na vybraný slide, kliknout pravým tlačítkem myši a zvolit „Formát pozadí“. Žáci by měli dbát na barevné kombinace (písmo versus pozadí) a na grafické sjednocení v rámci celé prezentace.
- Obrázky – žáci by neměli obrázky volně stahovat z internetu, ale měli by využívat pouze vizuální prvky dostupné pod otevřenou licenci, která umožňuje obrázky používat bez nutnosti uvést autora (případně je nutné autora do prezentace doplnit), modifikovat a šířit dále. Možností mohou být otevřené databáze (např. www.pixabay.com či www.pexels.com) či využít funkci přímo v PowerPointu (na liště nástrojů vybrat záložku „Vložit“ -> „Obrázek“ -> „Online obrázky“). V případě fotografií je nejlepší možností použít fotografie vlastní, vytvořené za účelem prezentace.
- Pořadí slidů – žáci by se neměli bát změnit pořadí či počet slidů tak, aby prezentace dávala lepší smysl a „tvořila příběh“

Nepůjde pouze o opravu, ale celkovou úpravu prezentace a její zkrácení. Žáci se v této fázi mají naučit následovat osvědčený postup, a nejen bezhlavě slepovat okopírované texty a soubory z internetu. Učující by měli do jejich společné práce zasahovat v tom smyslu, aby nelpěli na prezentaci, kterou mají před sebou, a nebáli se ji zkrátit nebo něco zcela vynechat. Schopnost zjednodušit strukturu a redukovat obsah se pochopitelně nedá naučit v tak krátkém časovém horizontu. Žáci by si však už v tuto chvíli měli začít uvědomovat důležitost a užitečnost tohoto přístupu. Zjednodušeně by jim mohli vyučující doporučit, že méně je někdy více.

Z pilotního programu vyplynulo, že je na zvážení, zda chybnou prezentaci zkrátit a takto získaný čas věnovat následující aktivitě, při které žáci prezentaci sami vytvářejí. Učující by se měli po prvním projektovém dni poradit a dohodnout se, jestli bude lepší pokračovat podle stanoveného plánu, nebo vzhledem k dané skupině žáků druhé téma zkrátit ve prospěch tématu třetího.

Zdroje pro inspiraci či rozšíření tématu

DANNHOFFEROVÁ, Jana. *Microsoft PowerPoint: podrobná uživatelská příručka*. Brno: Computer Press, 2010. Podrobná uživatelská příručka. ISBN 978-80-251-3076-6.

KRÁL, Mojmír. *PowerPoint 2013: snadno a rychle*. Praha: Grada, 2013. Snadno a rychle (Grada). ISBN 978-80-247-4728-6.

LAURENČÍK, Marek. *Jak na dokonalou prezentaci v PowerPointu*. Praha: Grada, 2013. Snadno a rychle (Grada). ISBN 978-80-247-4377-6.

POWERPOINT NÁVOD ZDARMA. *Powerpoint-navod.fotopulos* [online]. [cit. 2020-08-30]. Dostupné z: <http://powerpoint-navod.fotopulos.net/>

LEKCE 1 - ZÁKLADY POWERPOINTU - JAK VYTVOŘIT DOBROU PREZENTACI? *ITnetwork* [online]. [cit. 2020-08-30]. Dostupné z: <https://www.itnetwork.cz/software/ms-office/powerpoint/zaklady-powerpointu-jak-vytvorit-dobrou-prezentaci>

3.2.3 Téma č. 3 (Skupinová prezentace: příprava a realizace) – 3 vyučovací hodiny

Klíčové kompetence a způsob jejich rozvoje

Téma rozvíjí primárně následující klíčové kompetence:

- Komunikace v mateřském jazyce – žáci připravují a realizují skupinové prezentace, formulují svoje myšlenky jak v mluvené, tak v psané podobě (shrnutí myšlenek do bodů v prezentaci), přijímají a pracují s argumenty svých spolužáků a učí se zdravě a přirozeně prosazovat argumenty vlastní, prezentují před skupinou, naslouchají prezentacím ostatních skupin, dávají a přijímají zpětnou vazbu.
- Sociální a občanské schopnosti – žáci si ve skupinách vybírají téma prezentace, rozdělují si role a plánují si společnou práci, aktivně se spolupodílí na skupinovém výstupu, přejímají zodpovědnost za domluvenou část prezentace, jsou vedeni k dodržování dohodnutých pravidel, řešení problémů ve skupinové komunikaci a spolupráci.
- Schopnost práce s digitálními technologiemi – žáci připravují skupinové prezentace v grafickém nástroji (PowerPoint), dodržují pravidla efektivní prezentace, u obrázků a vizuálních prvků respektují autorská práva, během hodnocení prezentací ostatních skupin formulují pozitiva grafického provedení a případné tipy na vylepšení.
- Schopnost učit se – žáci vyhledávají a třídí informace, učí se při přípravě prezentace vybírat z množství informací relevantní body, propojují poznatky z více zdrojů, plánují a organizují skupinovou práci vedoucí ke společnému cíli, jsou vedeni k zacílení na své silné stránky a k práci na svých případných nedostatcích na základě předchozí práce se sebehodnocením, prohlubují práci se zpětnou vazbou a sebereflexí.

1. Výběr tématu, příprava struktury, rozdělení rolí (25 minut)

Žáci obdrží do skupin seznam témat (Příloha 4.11), ze kterého si jedno vyberou. Pokud se s vyučujícím domluví, mohou si vymyslet i téma vlastní. Pokud se v rámci skupiny nedokážou domluvit, dovede je vyučující k hlasování a rozhodnutí podle většiny. V tomto případě je ale třeba citlivý přístup a důkladné zdůvodnění, aby žáci, jimž nebylo přiděleno požadované téma, neztratili motivaci do další práce. Cílem je, aby žáci pracovali na něčem, co je samotné zajímá a chtěli by se o tom dozvědět více. Pilotní ověření ukázalo, že navrhovaný seznam odpovídá zájmům cílové skupiny, i tak je ale možné zařadit témata jiná.

V dalším kroku se žáci domluví na rozdělení rolí a na struktuře prezentace. V této fázi je nutný důkladný dohled vyučujícího. Při špatném nastavení v samotném začátku se práce nikam neposune a prezentace se buď vůbec nepovede, nebo její bude výsledek neuspokojivý. V zásadě je lepší, aby byla prezentace kratší, ale provedená dobře, než aby se skládala z několika nedokončených fragmentů, které nelze vhodně propojit.

Žáci by si měli ve skupině rozdělit role tak, aby každý věděl, za co primárně zodpovídá. Převzetí zodpovědnosti za skupinový výstup podporuje spolupráci, kompetence k učení a k řešení problémů. Konkrétní role záleží na domluvě, na složení týmu a preferencích žáků, nicméně je pravděpodobné, že žáci budou v tomto ohledu od vyučujícího vyžadovat pomoc. Vyučující může žákům navrhnout následující zodpovědnosti:

- Obsah prezentace: vyhledávání informací na internetu, ověřování zdrojů
- Obsah prezentace: zpracování do 3 hlavních bodů na slide
- Grafická stránka prezentace: zpracování v PowerPointu

- Provedení prezentace: zodpovědnost za provedení prezentace (organizace skupiny, předávání si slova, přepínání slidů apod.)

Rozdělení rolí je naprosto zásadní. S tím souvisí i vytvoření jednotlivých podskupin v každé skupině. Je vhodné, aby žáky vzájemná spolupráce bavila, na druhé straně není žádoucí, aby spolu pracovali spolužáci, kteří čas přípravy využijí spíše ke společné zábavě. Vyučující by měl žákům klást doplňující otázky, aby si ověřil, že žáci tuší, v čem daná role spočívá, a že vědí, co budou následně dělat.

2. Příprava prezentace v rámci skupiny (50 minut)

V průběhu přípravy musí vyučující ve skupinách dohlédnout na to, aby žáci cíleně pracovali na svých úkolech. Může se snadno stát, že při vyhledávání informací na internetu nebo při vybírání vhodných obrázků či videí se někteří žáci uchýlí k aktivitám, které nejsou pro daný úkol přínosné. Je proto zapotřebí mezi žáky stále procházet a být s nimi v kontaktu. Vyučující by měl průběžně monitorovat práci celé skupiny. Ve chvíli, kdy by hrozilo, že se práce ve skupině zadrhne, je třeba, aby vyučující zasáhl a práci citlivě podpořil: nejčastěji půjde o užitečné zjednodušení konceptu (méně bodů, méně textu, zestručnění apod.). Nejčastěji bude podpora probíhat tak, že se u daného žáka (dvojice nebo trojice) zastaví a zeptá se jich, jak daleko jsou se svým úkolem. Pokud půjde například o vyhledávání potřebných informací na internetu, vyučující se podívá, jaké stránky chtějí žáci využít, a doporučí jim, které vyřadit (na první pohled amatérské a nespolehlivé zdroje). Po chvíli se u podskupiny zastaví znovu, zeptá se, jak pokročili, a přečte si, co se rozhodli použít. Velmi pravděpodobně jim doporučí, že nemohou text jen tak nakopírovat, ale že je třeba jej upravit, zjednodušit, zestručnit apod.

3. Provedení prezentace (60 minut)

V následující části budou skupiny prezentovat před publikem své prezentace. Po každé prezentaci proběhne zpětná vazba. Hodnocení prezentací proběhne dvojím způsobem. Vyučující jedná připraví kvíz v online nástroji (např. Quizziz – Příloha 5.4, otázky v tématu 3.1.2) a žáci ohodnotí jednotlivé aspekty prezentace pomocí hlasování přes mobilní telefony / tablety / počítače. Před samotným hlasováním je vhodné žákům připomenout pravidla hodnocení a probrat s žáky oblasti hlasování (viz 3.1.2 Téma č. 2 Model rukavice / jak prezentovat lépe). Vyučující se pomocí doplňujících otázek ujistí, že žáci vědí, co jaký aspekt znamená a že žáci dokáží své odpovědi zdůvodnit.

Příklady doplňujících otázek po prezentacích jednotlivých skupin:

- Jak vás prezentace bavila? Co vás na prezentaci konkrétně zaujalo? Co jste se díky této prezentaci sami naučili nebo si uvědomili?
- Jak skupina zpracovala dané téma? Co si z prezentace pamatujete? Čím to je, že si pamatujete právě toto?
- Jak se vám líbilo grafické zpracování prezentace? Byly barvy pozadí a písma dobře zvolené? Odpovídaly obrázky obsahu prezentace? Byly na slidech dobře umístěné? Kdybyste měli vypíchnout jednu věc, která se vám na grafickém provedení nejvíce líbila, jaká by to byla? Jaké by naopak bylo jedno vaše doporučení na vylepšení?
- Jak proběhl úvod prezentace? Zaujal vás? Čím konkrétně? Jak by se dal úvod udělat ještě zajímavěji – co by vás osobně zaujalo a vtáhlo do tématu?
- Byli jednotliví řečníci z pohledu hlasitosti a srozumitelnosti vyvážení? Jak se dá na tomto aspektu do budoucna zapracovat? Jaké konkrétní kroky navrhuje?
- Udržovali řečníci s publikem oční kontakt? Proč si myslíte, že je to důležité?
- Všimli jste si během prezentace postoje a gest řečníků? Je něco, co vás překvapilo? Jak myslíte, že by měl správný postoj při prezentaci vypadat, aby nepůsobil rušivě? Jak se dá

gestikulace natrénovat? Jaký konkrétní postup byste doporučili někomu, kdo by se v této oblasti chtěl zlepšit, ale neví jak?

- Jak skupina interagovala s publikem? Dostali jste prostor na položení dotazů? Využil někdo tohoto prostoru? Na co se publikum ptalo? Proč si myslíte, že se ptalo právě na to?
- Jak proběhl závěr prezentace? Poděkovali řečníci za pozornost? Co se vám na záběrů líbilo a v čem si naopak myslíte, že je prostor na zlepšení?
- Co bylo cílem prezentace? Splnila prezentace tento cíl?

Vyučující s žáky probere každou oblast hlasování, bude pokládat doplňující otázky, aby se přesvědčil, že žáci dokáží svojí zpětnou vazbu zdůvodnit, a zároveň dá prezentující skupině prostor pro to, aby se vyjádřila k poskytnutému hodnocení, sdílela pocity a dojmy a zhodnotila svůj vlastní výkon. Vyučující při hodnocení dbá na to, aby zpětná vazba byla konstruktivní, a žákům připomíná, co je jejím cílem a že učení se z chyb je důležitou částí procesu učení.

Druhým způsobem je hodnocení 2+1. Po každé prezentaci vyučující žáky vyzve, aby uvedli dva povedené momenty prezentace a jeden návrh na vylepšení. Žáci se tak učí nezaměřovat se pouze na nedostatky, ale umět ocenit práci a výkon ostatních a zároveň konstruktivně formulovat svoje případné připomínky.

Vyučující prezentace všech skupin nahrává na videokameru a po skončení druhého projektového dne každé skupině poskytne záznam jejich prezentace. Zároveň je doporučeno žákům k nahrávkám opět poskytnout i formulář s otázkami, aby mohli své prezentace sledovat a analyzovat s podporou jasně nadefinovaných oblastí a otázek. Žáci nicméně reflexi videa za domácí úkol nedostávají, materiály mohou, ale nemusejí využít. Vzdělávací program tak nabízí přesah do neformálního vzdělávání a podporuje žáky k aktivnímu přístupu k sebevzdělávání.

3.3 Metodický blok č. 3 (Prezentace v anglickém jazyce)

V posledním tematickém bloku se žáci naučí, jak snadno a rychle vytvořit krátkou anglickou verzi své prezentace. Naučí se nejčastější fráze používané v jednotlivých fázích prezentace: úvod, představení, posun od bodu k bodu, závěr, otázky a odpovědi. Na závěr předvedou anglickou podobu svých prezentací a tyto prezentace se zaznamenají na videokameru pro další využití v budoucnosti jako užitečný vzor.

Třetí blok vzdělávacího programu systematicky pracuje s propojením prvků formálního a neformálního vzdělávání, což se projevuje zejména v tom, že se používají specifické pomůcky (vytvoření a poskytnutí videozáznamu žakovských prezentací za účelem podpory dalšího vzdělávání mimo rámec školy, využití počítačů pro překlad prezentací do anglického jazyka), že je kladen důraz na práci se zpětnou vazbou (hodnocení prezentací, ale i celého programu a reflexe procesu učení) a mezi žáky a vyučujícím panuje partnerský vztah.

V oblasti rozvoje klíčových kompetencí se závěrečný blok vzdělávacího programu zaměřuje na schopnost práce s digitálními technologiemi (především úprava prezentace v programu PowerPoint a využívání online slovníků a překladačů) a především na komunikaci v cizím jazyce (žáci si osvojí jednoduché fráze a pomocí strategie *scaffolding* následně zpracují anglickou verzi svojí prezentace, žáci jsou vedeni k reagování a pokládání otázek ohledně prezentací ostatních skupin, žáci se učí reagovat na vzniklé situace a v angličtině odpovídat na dotazy z publika). Rozvoj jazykových dovedností je v této části programu zásadní. Nejedná se o plnohodnotné jazykové vzdělávání, ale o praktické využití vybraných jazykových obrátů. Žáci pochopí, že naučená struktura prezentace (model rukavice) v předchozích tematických blocích zůstává stejná i v jiném jazykovém prostředí. Přiřazování často využívaných frází k jednotlivým fázím prezentace, žákům pomůže rozvinout

schopnost aplikovat vzorový model. Výsledkem pak bude pochopení, jak je tvorba prezentací snadná. Toto uvědomění je důležité pro budování zdravé sebedůvěry, což potvrdilo i ověření programu v praxi, po jehož koni žáci opakovaně uvedli, že se prezentování v angličtině zprvu báli a zdálo se jim velmi náročné, nicméně jsou velmi pyšní na to, že své obavy dokázali překonat a prezentaci zvládli dobře.

3.3.1 Téma č. 1 (Umím prezentovat, ale jak na to v angličtině?) – 1 vyučovací hodina

Klíčové kompetence a způsob jejich rozvoje

Téma rozvíjí primárně následující klíčové kompetence:

- Komunikace v cizích jazycích – žáci jsou postaveni před úkol, že mají své prezentace zrealizovat před anglicky mluvícím publikem, pomocí aktivit a videa si osvojují a procvičují jednoduché jazykové fráze, které jim převedení jejich prezentací do angličtiny usnadní a poskytnou jim jasnou strukturu.
- Schopnost práce s digitálními technologiemi – žáci pracují s videi (video chybné prezentace, video s anglickými frázemi použitými v kontextu), využívají tak digitální technologie v procesu učení.

1. Opakování nejdůležitějších pravidel (15 minut)

Vyučují přivítá žáky a představí jim náplň závěrečného projektového dne. Žáci budou tvořit anglické verze svých předchozích prezentací a prezentovat je před ostatními. Pro mnohé žáky se tento úkol může zprvu zdát jako velmi náročný, vyučující by je měl tedy ujistit, že s pomocí jednoduchého návodu, seznamu používaných frází a univerzální struktury vše zvládnou.

Jako přechod mezi českou a anglickou prezentací a zároveň jako formu zopakování pravidel správného prezentování vyučující pustí žákům chybnou prezentaci v anglickém jazyce (Příloha 5.6, video je k dispozici na <http://www.kreativniskola.cz/vzdelavaci-programy/ucime-se-prezentovat/>). Vyučující podpoří zopakování informací z předchozích bloků pomocí otázek propojujících video s modelem rukavice. Zároveň může klást otázky ověřující porozumění v anglickém jazyce (záleží na jazykové pokročilosti žáků).

2. English Lab (30 minut)

Následující aktivita poskytne žákům strukturu i jazykové fráze, které jim tvorbu anglické prezentace usnadní. Není samozřejmě možné nikoho během pár minut naučit prezentovat v anglickém jazyce, ale co možné je, a to vcelku snadno, je identifikovat hlavní oblasti prezentace a k nim se naučit vždy jednu standardní frázi (a když to půjde, i další možné varianty). Cílem je žákům ukázat tělo prezentace v angličtině, které může vždy zůstat víceméně stejné. Do něj pak lze snadno vložit stručnější obsah původní české prezentace a během chvilky je vše hotové. Příprava prezentace v angličtině bude v porovnání s českou verzí vždy náročnější, obzvláště pro žáky, kteří anglicky příliš dobře nehovoří, avšak cílem není jazyková dokonalost, nýbrž spíše pragmaticky zjednodušené řešení, které může přijít vhod v situaci, kdy by bylo potřeba prezentovat před anglicky mluvícím publikem. Vedle praktického zjednodušení se jedná také o dobrý odrazový můstek pro lepší a obsahově rozmanitější anglické prezentace v budoucnosti.

English Lab tak představuje logicky oddělené oblasti prezentace a fráze, které v nich lze použít. Vyučující nejprve zaktivizuje žáky a zjistí míru jejich počátečních znalostí pomocí krátké aktivity,

během níž nadepíše na tabuli / papíry rozvěšené na tabuli následující oblasti: GREETINGS AND INTRODUCTIONS, BEGINNINGS, GIVING THE PLAN AND MOVING ON, CONCLUSIONS, QUESTIONS (k oblastem mohou dle uvážení připsat i jejich české překlady). Žáci na lepicí papírky píšou fráze, které by mohli v jednotlivých částech prezentace použít. V případě, že žáci nejsou jazykově pokročilí či vyučující chce tuto část zjednodušit, může nadepsat méně oblastí tak, aby pro žáky byla tato aktivita srozumitelná (např. *greetings and introductions, conclusions, questions*). Pilotní ověření programu ukázalo, že jazyková úroveň žáků může být velmi rozdílná a že je důležité na to během anglických částí programu myslet. Úvodní část aktivity *English Lab* tak jednak poskytne učitelům přehled o jazykové úrovni účastníků programu, jednak podporuje aktivní přístup a zohlednění individuální jazykové úrovně – méně pokročilí žáci vyplní méně kategorií.

Vyučující následně žákům pustí video *English Lab* (Příloha 5.8, k dispozici také na <http://www.kreativniskola.cz/vzdelavaci-programy/ucime-se-prezentovat/ucime-se-prezentovat-1-video/>), na kterém fráze z jednotlivých oblastí rodilý mluvčí používá v kontextu. Žáci během videa na papírky zapisují ta spojení a věty, které v předchozím psaní neuvedli. Papírky dolepí na tabuli ke svým předchozím nápadům.

Vyučující s žáky probere jejich odpovědi a nápady zároveň s postupným procházením prezentace *English Lab* (Příloha 5.8, k dispozici na <http://www.kreativniskola.cz/vzdelavaci-programy/ucime-se-prezentovat/>). Během prezentace dává vyučujícím žákům prostor k diskusi a vyzkoušení frází v kontextu jejich prezentace. Žáci si tak zároveň mohou natrénovat správnou výslovnost.

Po prezentaci vyučující žákům rozdává cvičení s probíranými frázemi (Příloha 4.11, řešení pro vyučujícího Příloha 5.9), ve kterém žáci doplňují chybějící fráze. Žáci si odpovědi kontrolují sami pomocí slovníčku frází, který obdrží do vyučujícího (Příloha 4.13). Tento slovníček je základní pomůckou pro tvorbu jejich vlastní prezentace v angličtině a zároveň slouží i jako užitečný přehled a pomůcka pro prezentování v angličtině kdykoliv v budoucnu.

Vzhledem k odlišné jazykové úrovni žáků se může stát, že někteří budou mít cvičení hotové rychleji než jiní. To se prokázalo během ověření programu v praxi, kdy ve třídě bylo i několik bilingvních studentů, pro které byla tato aktivita jednoduchá. Vyučující může v takovém případě využít cvičení *English Lab* z varianty programu pro starší pro žáky 8. a 9. tříd ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií (Příloha 4.10), které obsahuje i další část s náročnějšími frázemi. Cvičení je dostupné v materiálech pro žáky na <http://www.kreativniskola.cz/vzdelavaci-programy/ucime-se-prezentovat/>.

Další možností pro pokročilejší žáky je příprava krátké prezentace v angličtině. Žáci mohou na základě struktury prezentace a procvičovaných anglických frází připravit krátkou prezentaci – představení svého spolužáka. Představení může být stručné; cílem není předvést svou jazykovou úroveň, nýbrž ilustrovat ostatním, jak je díky probíraným frázím snadné připravit anglickou prezentaci. Tím se zároveň pokročilejší studenti dostávají do nové role – role vyučujícího nebo facilitátora napomáhajícího procesu učení. Např.:

„Hello! My name’s Paul. Thank you all for coming here today. My presentation is about my friend. Let’s get started. This is John. He is 12 years old. He likes football a lot. Did you know that he won the National Junior Championship with his team? Do you have any questions? Thank you. “

3.3.2 Téma č. 2 (Presenting in English) – 1 vyučovací hodina

Klíčové kompetence a způsob jejich rozvoje

Téma rozvíjí primárně následující klíčové kompetence:

- Komunikace v cizích jazycích – žáci převádí své prezentace do zkrácené anglické verze, aplikují základní strukturu a seznam frází, učí se pracovat s internetovými slovníky a překladači, jsou vedeni k uvědomění, že prezentace v angličtině může znít jako náročný úkol, ale pomocí dostupných frází a struktury mohou relativně snadno anglickou prezentaci na jakémkoliv téma realizovat.
- Sociální a občanské schopnosti – žáci pracují ve skupinách, rozdělují si role, sledují skupinový cíl a aktivně se spolupodílí na jeho dosažení.
- Schopnost práce s digitálními technologiemi – žáci pracují s nástrojem pro tvorbu prezentací (PowerPoint), pracují s online překladači a slovníky, vyhledávají potřebné informace.

1. Příprava na převod české verze na anglickou – rozdělení rolí (5 minut)

Žáci pracují ve stejných skupinách, ve kterých připravovali skupinovou prezentaci v PowerPointu, protože tuto prezentaci budou převádět do angličtiny a obsahově upravovat. Vyučující dohlíží na to, aby si žáci rozdělili jednotlivé role tak, aby každý věděl, na čem pracuje, a spolupráce byla efektivní. Jednotlivé role mohou zahrnovat např.:

- příprava anglické struktury (práce se slovníčkem *English Lab*, výběr a použití potřebných frází);
- obsahové úpravy (zestručnění původního českého textu a překlad do angličtiny) – zde se očekává pomoc vyučujícího, který si může potřebnou slovní zásobu připravit předem na základě výstupů z předchozího projektového dne;
- vyhledávání slovíček a slovních obrátů.

2. Úprava a zestručnění obsahu (30 minut)

V následující části žáci s podporou vyučujícího pracují na tvorbě zjednodušených prezentací v anglickém jazyce. K ruce mají slovníček užitečných frází (Příloha 4.13), který jim zároveň návodným způsobem pomáhá držet se jednoduché a jasné struktury. Zároveň mohou využívat online slovníky a překladače. Vyučující je může dle potřeby navést např. na:

- Google překladač (<https://translate.google.cz/?hl=cs>) – umožňuje zadat věty či části textu v českém jazyce a automaticky je přeložit do dalšího jazyka. Překlady bývají nepřesné, zejména z pohledu gramatické struktury a významových nepřesností.
- Seznam slovník (<https://slovník.seznam.cz/>) – slovník nabízí jak překladové varianty, tak i nejčastěji používané fráze a slovní spojení.
- Lingea slovník (<https://slovníky.lingea.cz/>) – obdobně jako seznamový slovník, i Lingea kromě překladu nabízí užitečné slovní spojení a fráze.
- Thesaurus (<https://www.thesaurus.com/>) – slovník synonym a antonym, který žákům může pomoci s hledáním vhodných výrazů.

Vyučující žákům během úprav pomáhá a úkolem je v případě potřeby provází. Podporu budou pravděpodobně potřebovat zejména ti žáci, kteří jsou zodpovědní za přípravu anglické struktury a zestručnění obsahu. Cílem není prezentaci slovo od slova převést do anglického jazyka, stačí se zaměřit na přeložení pár hlavních bodů.

Pomůckou při tvorbě prezentace může být opět model rukavice (Příloha 4.3), který žáky vede k tomu, aby jejich prezentace byla funkční. Žáci si tak připomenou cíl své prezentace a pravidlo 3 bodů (3 hlavních myšlenek, které chceme publiku předat).

3. Návčik (10 minut)

Návčik prezentace je důležitou součástí přípravné fáze a ideálně by se u něj měli vystřídat všichni žáci. Vyučující žáky pozoruje a poskytuje jim zpětnou vazbu. V případě potřeby může vyučující přidělit návčiku vyšší časovou dotaci na úkor následující aktivity (maximálně ovšem 15 minut). Záleží nicméně na počtu skupin a na uvážení vyučujícího; navýšení časové dotace by nemělo zasáhnout do aktivit zaměřených na reflexi a hodnocení vzdělávacího programu.

Zdroje pro inspiraci či rozšíření tématu

10 TIPS FOR GIVING A GREAT PRESENTATION IN ENGLISH. *Learn English in Canada* [online]. [cit. 2020-08-30]. Dostupné z: <https://www.ilac.com/tips-for-giving-a-great-presentation-in-english/>

HOW TO PREPARE A PRESENTATION IN ENGLISH SUCCESSFULLY. *Speak Confident English* [online]. [cit. 2020-08-30]. Dostupné z: <https://www.speakconfidentenglish.com/prepare-presentations/>

3.3.3 Téma č. 3 (My presentation in English) – 2 vyučovací hodiny

Klíčové kompetence a způsob jejich rozvoje

Téma rozvíjí primárně následující klíčové kompetence:

- Komunikace v cizích jazycích – žáci prezentují své anglické verze svých prezentací před publikem, reagují na otázky z publika, aplikují pravidla správné prezentace.
- Sociální a občanské schopnosti – žáci prezentují své skupinové výstupy, během prezentací a jejich hodnocení dodržují dohodnutá pravidla a zásady respektující komunikace.
- Schopnost práce s digitálními technologiemi – žáci při prezentování využívají své prezentace vytvořené v PowerPointu, hodnotí grafickou přehlednost a celkovou podobu prezentací svých spolužáků, formulují doporučení, v čem by mohla být prezentace z grafického i obsahového hlediska efektivnější.
- Schopnost učit se – žáci hodnotí vzdělávací program i svůj vlastní posun (práce s kompetenčním dotazníkem), reflektují, co jim vzdělávací program přinesl nového, co si uvědomili a na čem by rádi v budoucnu zapracovali, jsou vedeni k diskusi nad možnostmi dalšího seberozvoje v oblasti prezentování.

1. Předvedení anglické prezentace (45 minut)

Na začátku této části programu vyučující s žáky probere způsob poskytování zpětné vazby na prezentace formou peer-to-peer hodnocení. Před každou prezentací je určena skupina, která prezentaci hodnotí. Vyučující s žáky zopakuje, co je cílem zpětné vazby a na co by se měli soustředit, aby jejich poznámky byly konstruktivní. Případně se s nimi může domluvit na konkrétních okruzích/otázkách a ty napsat na tabuli. Nicméně v této fázi programu by již žáci měli být schopni pojímat hodnocení komplexněji a umět svou zpětnou vazbu zdůvodnit.

Vyučující zároveň žáky vyzve k tomu, aby si každý připravil doplňující otázku v anglickém jazyce. Pilotní ověření programu ukázalo, že vzhledem k tomu, že žáci-publikum už obsah prezentace znají z předchozího projektového dne, může u některých dojít ke ztrátě koncentrace. Zařazení dotazů

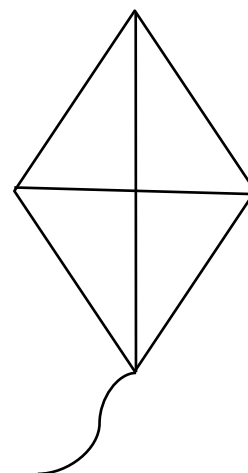
z publika napomůže tomu, aby se žáci aktivně soustředili na prezentace dalších skupin. Dotazy z publika v angličtině zároveň cílí na posílení schopnosti porozumění a reakce v cizím jazyce, čímž se podpoří i klíčová kompetence komunikace v cizích jazycích.

Skupiny poté se svými anglickými prezentacemi vystoupí před spolužáky. Vyučující před každou prezentací určí skupinu, která bude poskytovat hodnocení. Vyučující prezentace opět nahrává na videokameru a záznamy žákům po skončení programu poskytne.

2. Hodnocení vzdělávacího programu (45 minut)

Závěrečná vyučovací hodina je věnována hodnocení vzdělávacího programu a sebereflexi. Vyučující dá nejprve žákům ve skupinách prostor pro okomentování jejich dojmů a pocitů z prezentací. Pilotní ověření ukázalo, že pro některé žáky je prezentování v angličtině intenzivní zkušenost a že je vhodné dát jim prostor pro reflektování počáteční nervozity a zažitého pocitu úspěchu. Žáci následně vyplní výstupní kompetenční dotazník (Příloha 4.14, metodický komentář pro vyučujícího Příloha 5.11), který na rozdíl od vstupního dotazníku obsahuje i několik otázek na hodnocení programu. Vyučující opět žákům připomene cíl dotazníku a zdůrazní možnost všimnout si během vyplňování vlastního posunu a zlepšení. Žáci by měli být schopni vnímat prezentace jako běžnou součást života ve škole i mimo ni, analyzovat konkrétní téma a rozvrhnout si jeho zpracování do několika hlavních bodů, zpracovat téma do grafické podoby v PowerPointu či obdobném nástroji, umět prezentaci realizovat před publikem, dbát přitom na gesta a neverbální projev, a nakonec prezentaci účelově zkrátit a převést do anglické podoby.

Během závěrečného hodnocení celého programu pracuje celá třída dohromady. Vyučující nakreslí na tabuli velký obrys létajícího draka se čtyřmi políčky. Do každého políčka umístí cedule s otázkami (Příloha 5.10) a žákům rozdá barevné post-it papírky. Žáci na papírky píšou své odpovědi a lepí je do příslušných políček. Do každého políčka musí nalepit minimálně jeden papírek, maximální počet není omezen. Na ocas draka pak mohou nalepit jakékoliv další komentáře a postřehy. Vyučující s žáky odpovědi projde, dá jim možnost dále se k nim vyjádřit, klade doplňující otázky. Na závěr shrne celý vzdělávací program a žákům přiblíží, jakým způsobem se mohou v tématu efektivního prezentování v případě zájmu dále vzdělávat (rozbor vlastního výstupu ať už samostatně, či za pomoci dalších osob – např. rodičů, prezentace dostupné na internetu na různá témata – např. TEDx Talks apod.).

4 Příloha č. 1 – Soubor materiálů pro realizaci programu

- 4.1 Vstupní kompetenční dotazník
- 4.2 Handout pro chybnou prezentaci
- 4.3 Model rukavice
- 4.4 Model rukavice – prezentace
- 4.5 Úvod prezentace (publikum)
- 4.6 Prezentace obrázky
- 4.7 Hodnocení prezentací
- 4.8 Práce s Powerpointem
- 4.9 Chybná prezentace – PowerPoint
- 4.10 Přehled témat

- 4.11 English Lab – cvičení
- 4.12 English Lab – slovníček
- 4.13 Výstupní kompetenční dotazník

Veškeré materiály potřebné pro realizaci programu jsou dostupné na následujících odkazech:

DOCX:

https://filedn.com/IsBVgSrOPfSJHl2KR8cnu/Skola40/Ucime_se_prezentovat_1/4_Soubor_materialu_pro_realizaci_programu_1.docx

PDF:

https://filedn.com/IsBVgSrOPfSJHl2KR8cnu/Skola40/Ucime_se_prezentovat_1/4_Soubor_materialu_pro_realizaci_programu_1.pdf

5 Příloha č. 2 – Soubor metodických materiálů

- 5.1 Chybná prezentace
- 5.2 Správná prezentace
- 5.3 Model rukavice – prezentace (metodický komentář k Příloze 4.4)
- 5.4 Quizziz – instrukce
- 5.5 Jak na prezentace (řešení Přílohy 4.8)
- 5.6 Chybná prezentace – PowerPoint (metodické poznámky k Příloze 4.9)
- 5.7 Video anglické prezentace – skript
- 5.8 *English Lab* – video a prezentace
- 5.9 *English Lab* – cvičení (řešení Přílohy 4.11)
- 5.10 Hodnocení programu
- 5.11 Kompetenční dotazníky (metodický komentář k Přílohám 4.1 a 4.13)

Veškeré metodické materiály jsou dostupné na následujících odkazech:

DOCX:

https://filedn.com/IsBVgSrOPfSJHl2KR8cnu/Skola40/Ucime_se_prezentovat_1/5_Soubor_metodicky_ch_materialu_1.docx

PDF:

https://filedn.com/IsBVgSrOPfSJHl2KR8cnu/Skola40/Ucime_se_prezentovat_1/5_Soubor_metodicky_ch_materialu_1.pdf

6 Příloha č. 3 – Závěrečná zpráva o ověření programu v praxi

Místo ověření programu	Datum ověření programu	Cílová skupina, s níž byl program ověřen
ZŠ nám. Curieových Praha 1	1., 6., 12. listopadu 2018	22 žáků 7. ročníku ZŠ ZŠ nám. Curieových

1. Stručný popis procesu ověření programu

a) Jak probíhalo ověření programu (organizace, počet účastníků, počet realizátorů atd.)?

Ověření programu probíhalo na ZŠ nám. Curieových Praha 1 s žáky 7. ročníku (celkem 22 žáků). Program byl veden třemi lektory z organizace neformálního vzdělávání (Channel Crossings), s nimiž spolupracovala zástupkyně formálního vzdělávání – třídní učitelka. Kromě lektorů byli přítomni i další 3 zástupci neformálního vzdělávání, z nichž dva zastávali roli metodické a logistické podpory lektorů a zároveň měli funkci pozorovatelů, a jeden působil jako mentorská podpora paní učitelky.

Pilotáž byla realizována během 3 projektových dnů v době školního vyučování a zabrala celkem 16 vyučovacích hodin (1. a 2. den po 6 vyučovacích hodinách, 3. den 4 vyučovací hodiny).

b) Jaký byl zájem cílové skupiny?

Žáky zaujala přítomnost neznámých osob a byli na program zvědaví. S prezentováním jako takovým už nějaké zkušenosti měli, ve škole je na prezentační dovednosti kladen důraz a jsou systematicky rozvíjeny. V tomto ohledu pro ně téma vzdělávacího programu nebylo ničím zcela novým, nicméně o program projevíli zájem i díky specifickým pomůckám (počítače a možnost využívat mobilní telefony), které během klasického školního vyučování nemají k dispozici. Tento aspekt vedl k posílení počátečního zájmu.

c) Jaká byla reakce cílové skupiny?

Reakce cílové skupiny byla převážně kladná, většina žáků vyhodnotila téma správného prezentování jako přínosné. Většina žáků odpověděla na otázku, zda během programu získali nějaké znalosti a dovednosti, které by mohli nyní či v budoucnu využít, „Spíše ano“ nebo „Ano“. Žáci zároveň nevnímali vzdělávací program jako školní vyučování a byli rádi za zpestření.

2. Výsledky ověření

a) Výčet hlavních zjištění/problémů z ověřování programu:

- Práce se zpětnou vazbou by měla být systematictější; hodnotící aktivity by měly ideálně kombinovat online a papírové/ústní poskytování zpětné vazby a soustředit se jak na hodnocení ostatních, tak i na sebehodnocení. Během ověření programu bylo například dvakrát po sobě použito hodnocení formou online nástroje (konkrétně se jednalo o Kahoot), což bylo hodnoceno problematicky. Žáci už nástroj znali a nebrali hodnocení tolik vážně, i když je samotné hodnocení bavilo.
- Interaktivní prvky u prezentace modelu rukavice nebyly dostatečně zdůrazněny a některé

dílčí úkoly měly pro žáky příliš abstraktní zadání. Tato kombinace vedla k většímu využití frontální výuky a následně u některých žáků k poklesu pozornosti.

- Pro některé žáky bylo náročné své nápady na pravidla/okruhy správné prezentace dát do nadřazených kategorií (v aktivitě brainstorming nad modelem rukavice). Žáci měli tendenci opakovat podněty, které zazněly již v předchozích aktivitách, což v této části programu nebylo žádoucí. Pro některé žáky vedly repetitivní části ke ztrátě pozornosti.
- Prezentace představující užitečné anglické fráze byla příliš obsáhlá, pro žáky by bylo přínosnější naučit se pár vybraných frází a poté důsledněji dbát na jejich praktické využití.
- Při prezentování anglických verzí svých prezentací někteří žáci v publiku nedávali pozor, protože prezentace po obsahové stránce již znali.

b) Návrhy řešení zjištěných problémů:

- Zapracovat do vzdělávacího programu systematictěji práci se zpětnou vazbou, zaměřit se na hodnocení prezentací ostatních dle jasně stanovených kritérií, zároveň komplexněji přistupovat i k sebehodnocení. Práce s kritérii, konstruktivní zpětná vazba a reflexe vlastního výkonu by se měla vhodně využít i v domácím úkolu mezi prvním a druhým tematickým blokem.
- Zdůraznit interaktivní prvky prezentace tak, aby nepřevládala frontální výuka. Upravit zadání úkolu u 3. prstu rukavice týkajícího se oblasti publika (tedy „komu“ prezentujeme, jak publikum při prezentování zohlednit, jaký zvolit styl jazyka apod.) tak, aby bylo pro žáky více srozumitelné a konkrétní. Řešením je nadefinovat pouze 2 různá, pro žáky blízká publika: děti v mateřské škole a ředitel školy.
- Do metodické části přidat poznámku upozorňující na náročnost aktivity zaměřené na brainstorming nad modelem rukavice. Pro danou cílovou skupinu je vhodné při realizaci programu zvážit variantu této aktivity, během které by žáci dostali vyplněný model rukavice jakožto již daný nástroj, s kterým budou v následujícím bloku pracovat a případně doplňovat (již nadefinované kategorie místo jejich vymýšlení).
- Zkrátit a zjednodušit prezentaci představující užitečné fráze v anglickém jazyce a kompletní seznam poskytnout žákům ve formě přehledu či pracovního listu. Prezentace se tak zároveň vizuálně zpřehlední a pracovní list budou mít žáci k ruce při tvorbě anglické verze svých skupinových prezentací.
- Při prezentování anglických verzí více zapojit publikum. Zařadit do programu i dotazy z publika v angličtině (předem žákům zadat úkol připravit si doplňující dotazy). Tento návrh zároveň podporuje rozvoj komunikace v cizích jazycích v oblasti porozumění a schopnosti reagovat na položený dotaz v angličtině.

c) Bude/byl vytvořený program upraven?

Ano, všechny zmíněné návrhy na řešení byly zapracovány do finální verze programu.

d) Jak a v kterých částech bude program na základě ověření upraven?

Program byl upraven na základě řešení navržených v bodu b). Další návrhy na řešení problematických míst jsou shrnuty v bodě I) *Konkrétní výčet úprav*.

3. Hodnocení účastníků a realizátorů ověření

a) Jak účastníci z cílové skupiny hodnotili ověřovaný program?

Účastníci hodnotili vzdělávací program převážně kladně. Žáci reflektovali, že prezentování je

důležitá dovednost, kterou nyní ve škole i v budoucnu v zaměstnání využijí, což bylo podpořeno i přístupem třídní učitelky i dalších pedagogů, kteří v tomto ohledu kladou důraz na rozvoj měkkých kompetencí. Vzdělávací program tedy dobře zapadl, a žáci ho tak hodnotili jako přínosný.

Několik žáků nebylo spokojeno se složením skupin, v kterých pracovali, a po skončení programu uváděli, že by raději tvořili skupiny dle vlastních preferencí. Někteří žáci také uvedli, že by rádi trávili více času na mobilu a méně času věnovali tvorbě prezentace, jiní by naopak ocenili více času na tvorbu skupinových výstupů a na přípravu na jejich prezentování.

Součástí hodnocení vzdělávacího programu byly i vstupní a výstupní dotazníky zaměřené na klíčové kompetence. Zhruba polovina otázek v dotaznících se soustředila na sebehodnocení, které žáci mohli vyplnit na čtyř až pěti bodové škále. Druhá polovina otázek nejrůznějšími způsoby testovala nabyté znalosti a dovednosti. Největšího zlepšení dosáhli žáci v komunikaci v cizích jazycích, zejména pak ve schopnosti reagovat v angličtině na položené dotazy či v používání tematické slovní zásoby. Zlepšení bylo patrné také v praktických dovednostech spojených s tvorbou a realizací prezentace v angličtině. Na začátku programu by to jedna čtvrtina žáků dle sebehodnocení nezvládla, po absolvování programu by to zvládlo téměř 90 % žáků. Zhruba jedna třetina žáků také v dotazníku uvedla, že se během programu naučili něco nového v práci na počítači.

b) Co bylo v programu hodnoceno v rámci ověřovací skupiny nejlépe?

- Vytváření prezentací
- Skupinová práce („Bavilo mě pracovat se skupinkou.“)
- Definování pravidel správné prezentace – model rukavice
- Tvoření a volnější program („Bavilo mě, že jsme neměli školu.“)
- Možnost používat mobily a počítače („Bylo to vtipné, poučné, mohli jsme používat mobily a neučili jsme se.“)
- Práce s PowerPointem
- Online nástroj na hodnocení – během ověření programu v praxi byl využit Kahoot
- Shrnutí hlavních myšlenek prezentace do 3 bodů
- Zábavné aktivity („Líbilo se mi, jak jste nás to učili hrou.“)
- Angličtina („Jak při prezentování využívat anglické fáze.“)

c) Jak byl hodnocen věcný obsah programu?

Z pohledu realizátorů a přítomných zástupců formálního a neformálního vzdělávání byl věcný obsah programu hodnocen pozitivně. Program byl pestrý, byly využity různé aktivity, představeny všechny důležité součásti kvalitní prezentace.

d) Jak bylo hodnoceno organizační a materiální zabezpečení programu?

Organizační a materiální zabezpečení bylo vyhodnoceno jako dostatečné. Jediným organizačním problémem se ukázala být školní internetová síť, na kterou neměli žáci přístup, a k vyhledávání informací tedy někteří nemohli využívat své mobilní telefony. K dispozici měli nicméně počítače poskytnuté realizátory programu v dostatečném množství do každé skupiny.

e) Jak byl hodnocen výkon realizátorů programu?

Výkon realizátorů byl hodnocen kladně, lektori byli dle zástupců formálního a neformálního vzdělávání dobře připraveni a plynule přecházeli od činnosti k činnosti, poskytovali žákům podporu a provázeli je během jejich skupinové práce.

f) *Jaké měli účastníci výhrady/připomínky?*

- „Více času na projekty a tím pádem méně úkolů.“
- „Nechal bych, abychom si udělali skupinky sami.“
- „Dělat více zábavné práce, víc si povídat a míň dělat prezentace.“
- „Být více na mobilu.“
- „Neseděla bych v lavicích, ale na kobercích.“
- „Míň ájiny.“
- „Delší přestávky.“
- „Zahrát si nějaké hry. Možná by bylo lepší, kdyby byla ještě jedna hodina.“

g) *Opakovala se některá výhrada/připomínka ze strany účastníků častěji? Jaká?*

Žáci nejčastěji zmiňovali možnost vytvořit si složení skupin podle sebe. Program by je tak dle jejich vyjádření bavil více, než když byli do skupin rozdělení lektory.

h) *Budou případné připomínky účastníků zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?*

Nejčastěji zmiňovaná připomínka (rozdělení do skupin dle preferencí žáků) byla probrána s realizátory programu a se zástupci formální a neformálního vzdělávání přítomnými na pilotním ověření. Výhodou práce ve skupinách vybraných žáky je zvýšení motivace pro práci a element zábavnosti (moci pracovat s kamarády). Výhodou práce ve skupinách rozdělených dle lektorů/vyučujících je pak důraz na rozvoj sociálních a personálních kompetencí. Žáci se učí pracovat v týmu, komunikovat se spolužáky, s kterými se běžně příliš nebaví, respektovat je a jejich názory.

Návrhem řešení, který byl následně zapracován do finální verze programu, bylo zmínit v metodické části možnost pozměnit v průběhu realizace programu složení skupin. Skupiny mohou mít jiné složení např. na přípravu prezentace bez elektronických nástrojů a na závěrečné prezentace s použitím PowerPointu. Toto řešení tak vychází vstřícně těm žákům, kteří nejsou spokojeni se složením své skupiny, zároveň však cílí i na rozvoj sociálních a personálních kompetencí, zejména pak schopnost spolupráce ve skupině a přijetí role v pracovní činnosti vedoucí k tvorbě skupinového výstupu.

Zohledněny byly i další připomínky ze strany účastníků (např. zjednodušení prezentace s anglickými výrazy, větší časová dotace pro tvorbu finálních prezentací a další.). Některé připomínky od účastníků pilotáže ve finální verzi programu zohledněny nebyly. Jednalo se například o požadavky pracovat více s mobilními telefony a méně pracovat na prezentacích. Tyto připomínky nejsou v souladu se specifickými cíli vzdělávacího programu.

i) *Jak byl program hodnocen ze strany realizátorů programu?*

Realizátoři programu hodnotili program celkově pozitivně, téma správného prezentování považují za důležité pro školní i mimoškolní prostředí. Velký plus programu spatřovali realizátoři ve specifickém vybavení (větší počet notebooků, které nejsou ve školách vždy volně k dispozici) a také v možnosti vést program ve více lidech. Lektorky se tak mohly žákům individuálně věnovat a mohly je při práci provázet v roli facilitátorů, což v běžném prostředí formálního vzdělávání není z pohledu počtu žáků na učitele vždy možné. Ocenily také model rukavice, který je pro žáky srozumitelný a jasně uchopitelný.

j) Navrhují realizátoři úpravy programu, popř. jaké?

Návrhy na úpravu byly probrány během evaluačního semináře, jehož se zúčastnili lektori, zástupci formálního i neformálního vzdělávání přítomní na ověření programu v praxi. Tyto návrhy reflektují jak obsahovou, tak didaktickou stránku programu. Důležitým sledovaným aspektem při diskuzi byly i časové dotace přidělené jednotlivým aktivitám a doplňující metodické pokyny pro vyučující/realizátory programu. Kompletní výčet návrhů úprav ze strany realizátorů je obsažen v bodu l) níže.

k) Budou tyto návrhy realizátorů zapracovány do další verze programu? Pokud ne, proč?

Ano, všechny zmíněné návrhy na změnu byly zapracovány do finální verze programu.

l) Konkrétní výčet úprav, které budou na základě ověření programu zapracovány do další/finální verze programu:

První tematický blok:

- U interaktivní prezentace (model rukavice) nadefinovat jednotlivé úkoly a tyto úkoly promítnout na tabuli, aby žáci měli zadání stále na očích a mohli se k němu vracet (vytvořit jednoduchou prezentaci s nadefinovaným zadáním).
- U třetího prstu rukavice („komu“ – publikum) upravit zadání tak aby bylo více srozumitelné a obsahovalo ideálně pouze 2 jasně nadefinovaná publika (děti v mateřské škole a ředitel školy).
- Zdůraznit interaktivní prvky prezentace tak, aby frontální výuka nebyla pro žáky odrazující. Zvážit, zda žákům nerozdat na začátku vyplněný model rukavice jakožto nástroj, s kterým budou v následujícím bloku pracovat. Pro žáky bylo náročně své nápady na správnou prezentaci zařadit do nadřazených kategorií a spíše opakovali, co uváděli v předchozích aktivitách. Opakování stejných nápadů vedlo k tomu, že někteří žáci ztráceli pozornost.
- Produkce (krátká prezentace) – ponechat hodnocení pomocí online nástroje (např. Kahoot nebo Quizizz). Žáci tato forma bavila a zvýšila jejich motivaci pro další práci.
- Téma 3 (Desetiminutová prezentace bez elektronických nástrojů – práce ve skupinách) zařadit více témat a nechat si skupiny vybrat (cca 6 témat). Některá témata se totiž během pilotáže ukázala být výrazně náročnější (např. UFO: sci-fi nebo skutečnost X Cestování: pro a proti).
- Téma 3 – upravit popis aktivity, nechat prezentovat všechny členy skupiny místo vylosovaného/vybraného zástupce skupiny. Tato forma jednak podporuje motivaci všech členů skupiny během přípravné fáze, jednak si díky ní mohou všichni vyzkoušet prezentovat alespoň malou část a postupně se tak připraví k prezentování hlavního výstupu.
- Téma 3 – hodnocení skupin nedělat stejným způsobem jako u individuálních prezentací, žáci tento způsob hodnocení již znali a měli tendenci nebrat zpětnou vazbu vážně. V této části programu by bylo vhodné zařadit komplexnější přístup k (sebe)hodnocení formou pracovního listu s jasně nadefinovanými oblastmi hodnocení, u kterých bych si žáci odškrtovali/dopisovali poznámky.
- Domácí úkol – jasněji nadefinované zadání; přidat pracovní list (papírový či online variantu), který by žáci při analýze vlastního výkonu vyplnili (např. škálovací stupnice, jakou mírou se jim povedly jednotlivé části, zda splnili pravidla správné prezentace, v jakých oblastech by se mohli zlepšit).

Druhý tematický blok:

- Práce s domácím úkolem – místo opakované prezentace zvolit formu slovního hodnocení a zapisování nápadů na zlepšení vlastních výkonů na tabuli. Každý lektor poskytne svým

skupinám komplexnější zpětnou vazbu na jejich prezentaci z prvního projektového dne a dále pracuje s vyplněnými pracovními listy (domácí úkol z předchozího dne).

- Zkrátit práci s PowerPointem a nechat více času na tvorbu finální prezentace.
- Skupinové prezentace – hodnocení ponechat pomocí online nástroje (např. Kahoot, Quizizz).

Třetí tematický blok:

- Video – video zaměřené na zopakování pravidel správné prezentace bylo po pilotáži vyhodnoceno jako příliš návodné a nezohledňující anglické zaměření tematického bloku. Návrhem řešení bylo vytvoření videa v angličtině, čímž by se současně podpořilo celkové zaměření třetího tematického bloku a propojilo by se téma prezentace právě s angličtinou. Tento návrh byl zapracován do finální verze programu včetně natočení anglického videa.
- Zjednodušení prezentace s anglickými výrazy – v prezentaci uvádět a s žáky nacvičovat pouze několik frází, obsáhlejší seznam poskytnout až následně, ve formě handoutu.
- Anglické prezentace – peer-to-peer hodnocení mezi jednotlivými skupinami (před jednotlivými prezentacemi byla určena konkrétní skupina, která bude prezentující hodnotit).
- Anglické prezentace – zařadit do programu i dotazy publika v angličtině, aby byli žáci-posluchači aktivně vtaženi do prezentací dalších skupin. Tato úprava zároveň cílí na posílení schopnosti porozumění a schopnosti reagovat v cizím jazyce, čímž se podpoří i klíčová kompetence komunikace v cizích jazycích.

Vzdělávací program celkově:

- Obměnit složení skupin v průběhu vzdělávacího programu, např. jiné skupiny pro prezentaci bez a s elektronickými nástroji.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Mgr. Anna Simonová	5.11.2019 Praha	

7 Příloha č. 4 - Odborné a didaktické posudky programu

8 Příloha č. 5 - Doklad o provedení nabídky ke zveřejnění programu

Od edit@rvp.cz ☆

Předmět Informace edit.rvp.cz

02.01.2020 18:43

Komu já <anna.simonova@chc.cz> ★

Dobrý den,

děkujeme vám za váš zájem publikovat na Metodickém portálu www.rvp.cz. Dnes jste vložil/a článek s názvem "Učíme se prezentovat 1" v editačním prostředí <http://edit.rvp.cz> na Metodický portál.

V tuto chvíli je článek zaslán k formální kontrole a kontrole autorských práv příslušnému regionálnímu koordinátorovi pro váš kraj (region) . Regionální koordinátor vám může článek vrátit k nutným úpravám. O tomto kroku budete informován/a zasláním automatického e-mailu.

Po schválení regionálním koordinátorem přejde automaticky váš článek k obsahové a didaktické recenzi. Recenzenti mají možnost článek schválit, zamítnout, nebo vrátit k úpravám. Tento proces se může opakovat maximálně třikrát. Poté bude článek publikován, nebo zamítnut.

V případě nejasností a otázek se obraťte na svého regionálního koordinátora , nebo použijte emailovou adresu edit@rvp.cz.

Těšíme se na další spo lupráci.

Tým Metodického portálu www.rvp.cz.

Od já <anna.simonova@chc.cz> ★

Předmět **Vložení materiálu na RVP - Učíme se prezentovat 1**

02.01.2020 19:41

Komu Lenka Perglová <lenka.perglova@nuv.cz> ★

Vážená paní Perglová,

ráda bych Vás touto cestou informovala o vložení materiálu na Metodický portál RVP. Jedná o vzdělávací program *Učíme se prezentovat 1*, který vznikl v rámci výzvy Budování kapacit pro rozvoj škol II: Propojování formálního a neformálního vzdělávání.

Kvůli velikosti souboru a různým formátům materiálů jsme využili modul "Články" s jednou přílohou. Příloha i samotný text článku odkazují na námi spravované webové stránky, na kterých je vzdělávací program včetně všech materiálů volně dostupný. Další informace k vloženému článku jsou níže v tabulce výstupů.

Modul	Články
ID článku	22364
Počet materiálů	1
Téma	Učíme se prezentovat 1
Formát	PDF
Velikost souboru	813 kB

Prosím o potvrzení, zda je to takto v pořádku, či jestli je z naší strany v tuto chvíli ještě něco potřeba.

Děkuji a jsem s pozdravem,

Anna Simonová

Mgr. Anna Simonova
Metodička

Channel Crossings
Building C, Meteor Centre Office Park
Třanova 32, 186 00 Prague 8
Czech Republic

Tel.: (+420) 210 215 365
E-mail: anna.simonova@chc.cz
Web: www.chc.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

